

Қазақстан Республикасы Білім және ғылым министрлігінің террористік тұрғыдан осал объектілері мен білім және ғылым саласындағы қызметті жүзеге асыратын террористік тұрғыдан осал объектілерді терроризмге қарсы қорғауды ұйымдастыру жөніндегі нұсқаулықты бекіту туралы
Қазақстан Республикасы Білім және ғылым министрінің 2022 жылғы 30 наурыздағы № 117 бұйрығы. Қазақстан Республикасының Әділет министрлігінде 2022 жылғы 5 сәуірде № 27414 болып тіркелді

"Терроризмге қарсы іс-қимыл туралы" Қазақстан Республикасы Заңының 10-2-бабының 1-тармағына сәйкес БҰЙЫРАМЫН:

1. Қазақстан Республикасы Білім және ғылым министрлігінің террористік тұрғыдан осал объектілері мен білім және ғылым саласындағы қызметті жүзеге асыратын террористік тұрғыдан осал объектілерді терроризмге қарсы қорғауды ұйымдастыру жөніндегі нұсқаулық осы бұйрыққа қосымшаға сәйкес бекітілсін.

2. Қазақстан Республикасы Білім және ғылым министрлігінің Мектепке дейінгі және орта білім беру комитеті Қазақстан Республикасының заңнамасында белгіленген тәртіппен:

1) осы бұйрықтың Қазақстан Республикасы Әділет министрлігінде мемлекеттік тіркелуін;

2) осы бұйрық ресми жарияланғаннан кейін оны Қазақстан Республикасы Білім және ғылым министрлігінің ресми интернет-ресурсында орналастыруды;

3) осы бұйрық мемлекеттік тіркеуден өткеннен кейін он жұмыс күні ішінде Қазақстан Республикасы Білім және ғылым министрлігінің Заң департаментіне осы бұйрықтың 2-тармағының 1) және 2) тармақшаларында көзделген іс-шаралардың орындалуы туралы мәліметтерді ұсынуды қамтамасыз етсін.

3. Осы бұйрықтың орындалуын бақылау жетекшілік ететін Қазақстан Республикасының Білім және ғылым вице-министріне жүктелсін.

4. Осы бұйрық алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі.

Қазақстан Республикасының

Білім және ғылым министрі

А. Аймағамбетов

"КЕЛІСІЛДІ"

Қазақстан Республикасы

Ішкі істер министрі

"КЕЛІСІЛДІ"

Қазақстан Республикасы

Төтенше жағдайлар министрі

"КЕЛІСІЛДІ"

Қазақстан Республикасы

Ұлттық қауіпсіздік комитетінің төрағасы

қосымшаға Қазақстан Республикасының

Білім және ғылым министрі

2022 жылғы 30 наурыздағы

№ 117 бұйрығына

қосымша

Қазақстан Республикасы Білім және ғылым министрлігінің террористік тұрғыдан осал объектілері мен білім және ғылым саласындағы қызметті жүзеге асыратын террористік тұрғыдан осал объектілерді терроризмге қарсы қорғауды ұйымдастыру жөніндегі нұсқаулық 1-тарау. Жалпы ереже

1. Осы Қазақстан Республикасы Білім және ғылым министрлігінің террористік тұрғыдан осал объектілері мен білім және ғылым саласындағы қызметті жүзеге асыратын террористік тұрғыдан осал объектілерді терроризмге қарсы қорғауды ұйымдастыру жөніндегі нұсқаулық (бұдан әрі - Нұсқаулық) "Терроризмге қарсы іс-қимыл туралы" Қазақстан Республикасы Заңының 10-2-бабының 1-тармағына және Қазақстан Республикасы Үкіметінің 2021 жылғы 6 мамырдағы № 305 қаулысымен бекітілген террористік қатынастарға осал объектілер терроризмге қарсы қорғауды ұйымдастыруға қойылатын талаптарына сәйкес әзірленді.

2. Осы Нұсқаулық Қазақстан Республикасы Үкіметінің 2021 жылғы 12 сәуірдегі № 234 қаулысымен бекітілген Объектілерді террористік тұрғыдан осал объектілерге жатқызу қағидалары мен өлшемшарттарына (бұдан әрі-Қағидалар) сәйкес Қазақстан Республикасы Білім және ғылым министрлігінің объектілеріне, сондай-ақ террористік тұрғыдан осал объектілерге жатқызылған Білім және ғылым саласындағы қызметті жүзеге асыратын объектілерге қолданылады.

Осы Нұсқаулық білім және ғылым саласындағы қызметті, қарамағында осы объектілер бар мемлекеттік органдардың бірінші басшылары бекіткен террористік тұрғыдан осал объектілерді терроризмге қарсы қорғауды ұйымдастыру жөніндегі өзге де нұсқаулықтармен регламенттелген терроризмге

қарсы қорғауды қамтамасыз ету жөніндегі іс-шараларды жүзеге асыратын объектілерге қолданылмайды.

3. Осы Нұсқаулықта келесі негізгі ұғымдар қолданылады:

1) бейнебақылау жүйесі - жұмыс істейтін бейнеарналар жиынтығы, бейне деректерді жазуға және сақтауға арналған бағдарламалық-техникалық құралдар, сондай-ақ бір-бірімен ақпарат алмасатын бағдарламалық және (немесе) техникалық басқару;

2) жарықтандыру жүйесі - бейнебақылау жүйесі үшін жарықтандырудың қажетті деңгейін, адамдар мен көлік құралдарының объектіде түнде көрінуін қамтамасыз ететін техникалық құралдар жиынтығы;

3) күзет қызметінің субъектілері - бұл Қазақстан Республикасы Ішкі істер органдарының мамандандырылған күзет бөлімшелері және жеке күзет ұйымдары;

4) объектінің потенциалды қауіпті бөлігі – жарылғыш және өрт қаупі, қауіпті химиялық заттар, қару-жарақ пен оқ-дәрілер, улы заттар мен препараттар, технологиялық тізбектер элементтері, жүйелер, жабдықтар немесе құрылғылар, пайдаланылатын, сақталатын немесе қолданылатын аумақтық бөлінген аймақтар (учаскелер) объектінің конструктивтік және технологиялық элементтері, сондай-ақ, объектіде адамдардың жаппай келу ықтималдығы, оның өмірі мен денсаулығына зиян келтіруге ықпал етуі мүмкін терроризм актісін жасауы, апат болуы, қауіпті әлеуметтік-экономикалық салдарлармен төтенше жағдай қатерін туғызу; терроризм актісін жасау үшін оларды одан әрі пайдалану мақсатында қауіпті заттар мен материалдарды ұрлау болуы мүмкін объектінің қауіпті аймақтары;

5) объектінің периметрі - құқық белгілейтін құжаттарға сәйкес объектінің шекарасы;

6) оқу (профилактикалық) іс-шаралары - алғашқы әрекет ету дағдыларын қалыптастыру мақсатында нұсқаулар және жаттығулар түрінде жүзеге асырылатын персонал мен күзетті оқытудың превентивті тәсілдері;

7) педагог – педагогтік немесе тиісті бейіні бойынша өзге де кәсіптік білімі бар және білім алушыларды және (немесе) тәрбиеленушілерді оқыту және тәрбиелеу, білім беру қызметін әдістемелік қолдау немесе ұйымдастыру бойынша педагогтің кәсіптік қызметін жүзеге асыратын тұлға;

8) рұқсаттама режимі - адамдардың санкцияланбаған кіру (шығу), көлік құралдарының кіруі (шығуы), мүліктің кіруі (шығарылуы), кіру (әкетілу) мүмкіндігін болдырмайтын, белгіленген тәртіпті реттейтін ережелер жиынтығы;

9) терроризмге қарсы қауіпсіздік паспорты - бұл оның антитеррорлық қауіпсіздігінің жай-күйін бейнелейтін және террористік актілерге осал объектідегі террористік актілердің салдарының алдын-алу, жолын кесу, азайту және (немесе) жою жөніндегі іс-шараларды жоспарлауға арналған объект туралы жалпы және инженерлік-техникалық ақпаратты қамтитын ақпараттық-анықтамалық құжат;

10) террористік тұрғыдан осал объектілер – аса маңызды мемлекеттік, стратегиялық, қауіпті өндірістік объектілер, сондай-ақ стратегиялық маңызы бар экономика салаларының объектілері, адамдар көп жиналатын объектілер, терроризмге қарсы қорғауды міндетті ұйымдастыруды талап ететін күзетілетін объектілер;

11) хабардар ету жүйесі - террористік актілерге осал объектідегі төтенше жағдайлар (авария, өрт, табиғи апат, шабуыл, терроризм актісі) кезінде және іс-қимыл туындаған жағдайда дабыл туралы жедел хабарлауға (жарық және (немесе) дыбыстық хабарлама) арналған техникалық құралдар жиынтығы.

4. Объектілердің терроризмге қарсы қорғалуын қамтамасыз ету жөніндегі шаралар объектілер аумағында терроризм актілерін жасауға кедергі келтіретін жағдайлар жасауға (олардың жасалу қатерін азайтуға), террористік қатерлердің салдарларын барынша азайтуға және (немесе) жоюға бағытталған ықтимал.

Қорғаныс шараларын ұйымдастыру алдын алу, сараланған тәсіл, сәйкестік және күрделілік қағидаттарына негізделген.

5. Объектілердің терроризмге қарсы қауіпсіздігі келесі жағдайларды жасау арқылы қамтамасыз етіледі:

1) шаралар қабылдау арқылы қол жеткізілетін объектілерге заңсыз кірудің алдын алу:

объектілерге кіруге рұқсаттама орнату және оны қатаң сақтау;

объектіге заңсыз кіруді анықтау арқылы объектіні инженерлік-техникалық тұрғыдан нығайту.

2) терроризмге дайындық және (немесе) акт жасау белгілерін анықтау мынадай шараларды қабылдау арқылы жетіледі:

күдікті адамдар мен заттарды анықтау үшін объектілердегі және қоршаған аумақтағы жағдайды бақылау;

білім алушылар арасындағы экстремизм профилактикасы (құқықтық оқыту, экстремизмге жағымсыз эмоционалды қарым-қатынасты қалыптастыру);

объектілерді инженерлік-техникалық жарақтандыру тұрғысынан материалдық-техникалық базаны жақсарту;

3) объектілерде терроризм актілерін жасау әрекеттерінің жолын кесу:

объектінің дайындалған қызметкерлерінің күшімен объектілерді күзетуді жүзеге асыру немесе күзет қызметі субъектілерімен шарт жасасу;

келушілердің объектілер мен көлік құралдарына кіруінің белгіленген тәртібін тұрақты бақылауды ұйымдастыру;

ұжымның, соның ішінде педагогтердің және білім алушылардың қауіпсіздік мәдениетін, терроризмге қарсы сананы қалыптастыру;

объектілердің антитеррорлық қауіпсіздігін қамтамасыз ететін барлық іс-шараларды бақылау;

4) объектілердегі ықтимал террористік қатерлердің салдарын азайту және жою, оған келесі шараларды қабылдау арқылы қол жеткізіледі:

білім және ғылым объектілерінің сипаттамаларына сәйкес келетін террористік сипаттағы ықтимал қауіп-қатерлерге жауап беру алгоритмдерін әзірлеу;

күзет қызметі субъектілерінің қызметкерлерін, қызметкерлерді, білім алушыларды, сондай-ақ білім алушылар мен тәрбиеленушілердің ата-аналарының (заңды өкілдерінің) олардың терроризм актісін жасау кезіндегі және одан кейінгі әрекеттеріне қатысты тиісті дайындығы;

уәкілетті органдарға, қызметкерлерге, білім алушыларға уақытылы хабарлауды ұйымдастыру, сондай-ақ білім алушылар мен тәрбиеленушілердің ата-аналарына (заңды өкілдеріне) объектіде терроризм актісі туындаған кезде олардың әрекеттері туралы хабарлау;

объектінің терроризмге қарсы қауіпсіздік паспортын уақытылы жасау және жаңарту, оны тиісті түрде сақтау.

6. Объектілердің терроризмге қарсы қауіпсіздігін мекеменің бірінші басшысы ұйымдастырады.

7. Басшының бұйрығымен объектінің антитеррорлық қауіпсіздігі шараларының орындалуын қамтамасыз ететін тұлға анықталады.

Объектінің антитеррорлық қауіпсіздігі жөніндегі іс-шаралардың орындалуын қамтамасыз ету үшін жауапты қызметкерді таңдау және тағайындау терроризмге қарсы іс-қимылдың ерекшеліктеріне барынша сәйкес келетін соңғылардың құзыреті мен лауазымдық міндеттерін ескере отырып жүзеге асырылады.

Объект басшысы тиісті бұйрық шығарады, функциясы лауазымдық міндеттеріне енгізіледі.

8. Объектілердің иелері, меншік иелері, басшылары немесе басқа лауазымды тұлғалары жалға алынған ғимаратқа (бөлмеге) орналасқан кезде объектінің терроризмге қарсы қауіпсіздік паспортын жасайтын, объектіні күзететін, заманауи инженерлік-техникалық құралдармен жабдықтайтын тараптардың

жалға алу келісім шартында анықталуын қамтамасыз етеді, олардың тоқтаусыз жұмыс істеуін қадағалайды, өткізу режимін ұйымдастырады және іс-шараларды қаржыландырады.

2-тарау. Өткізу режимін ұйымдастыруға қойылатын талаптар

9. Осы тарау объектілердің терроризмге қарсы қауіпсіздігін қамтамасыз ету мақсаттарына сәйкес келетін объектілердегі өткізу режимін ұйымдастыруға қойылатын талаптарды анықтайды.

10. 6-тараудың 77-тармағына сәйкес 3-топқа жатқызылған объектілердің терроризмге қарсы қорғалуының жоғары деңгейін қамтамасыз ету үшін объектілердің меншік иелеріне, иелеріне, басшыларына қолданыстағы заңнама шеңберінде күзету қызметін көрсетуге, оның ішінде террористік тұрғыдан осал объектілерді күзетуге лицензиясы бар күзету қызметінің субъектілерімен күзет қызметін көрсету туралы кемінде үш жыл мерзімге шарт жасалынады.

Күзет қызметінің субъектісімен көрсетілетін күзет қызметі туралы шарт жобасы қамқоршылық (ата-аналар) кеңесімен келісіледі.

11. Күзету қызметінің субъектілерімен күзет қызметін көрсету туралы шарт жасасу кезінде объектінің меншік иесі, иесі, басшысы күзет қызметі шартында терроризмге қарсы қорғалуды қамтамасыз ету бойынша күзет қызметі субъектісі іске асыратын іс-шараларды және тиісті қауіпсіздік деңгейін көрсетеді, оған мыналар кіреді:

1) қызметкерлерге, педагогтерге, білім алушыларға, тәрбиеленушілерге және олардың ата-аналарына (заңды өкілдеріне), көлік құралдарына объектіге немесе оның бөлігіне (аймағына) рұқсат етілген кіруді ұйымдастыру;

2) объекті аумағында заңға қарсы ниеті бар адамдарды, сондай-ақ заттар мен құралдарды, оларды іске асыру үшін пайдалану мүмкіндігін анықтау;

3) объектіні күзету, объектінің ықтимал қауіпті учаскелерін және қауіпті аймақтарды (бақылау) қорғау, оның ішінде оларда бөтен адамдардың бақылаусыз болуын болдырмау;

4) жасалған терроризм актісінен туындайтын техногендік қауіптерді азайтуға және жоюға бағытталған алғашқы іс-қимыл шараларын іске асыру бойынша объектінің қауіпсіздігін қамтамасыз ететін адамдармен оқу іс-шараларын ұйымдастыру;

5) осы Нұсқаулықтың 6-тарауында көзделген терроризмге осал объектілерді терроризмге қарсы қорғауды ұйымдастыру талаптарына сәйкес объектіде орнатылған техникалық қорғау құралдарын тиісінше пайдалану.

12. Объектіге кіру режимі объекті әкімшілігі әзірлейтін және басшының бұйрығымен бекітілетін кіру және объектішілік режимдерді ұйымдастыру тәртібіне сәйкес жүзеге асырылады.

13. Ұйым басшысы өткізу режимінің тәртібін, оны ұйымдастыруға және бақылауға жауапты тұлғаларды анықтайды. Күзет қызметі субъектісімен күзет қызметтерін көрсету туралы келісімшарт болмаған жағдайда, өткізу режимін тікелей орындауға жауапты адамды тағайындау қарастырылады.

14. Объектілерге арналған өткізу режимін ұйымдастыру тәртібінде:

объектілерде жұмыс істейтін қызметкерлердің жұмыс кестесі және олардың жұмыс уақытында және жұмыстан тыс уақытта кіру тәртібі;

келушілерді объектіге өткізу тәртібі;

материалдық құндылықтарды әкелу (әкету), енгізу (шығару) тәртібі;

егер өзге құқықтық актілерде көзделмеген болса, объектілерге алып өтуге тыйым салынған нәрселер мен заттардың тізбесі;

объектілердің ықтимал қауіпті учаскелерінің тізбесі (кіру қақпасы, кіру есігі, қосалқы шығу, бірінші қабаттың терезелері, жертөле үй-жайы және т.б.).

кіру учаскесі (кемінде екі негізгі аймақ белгіленеді: бірінші аймақ - қызметкерлерге, білім алушыларға, ата-аналарға және өзге де келушілерге кіруге шектеу қойылмаған ғимараттар, аумақтар, үй-жайлар; екінші учаске белгілі бір санаттағы адамдарға кіруге рұқсат етілген ғимараттар мен үй-жайлар, электршіттер, қазандықтар, химия және физика зертханалық кабинеттері, жоғары оқу орындарында – күрделі техникалық жабдықтары бар үй-жайларды көздейді.

15. Білім беру объектілері үшін өткізу режимін ұйымдастыру тәртібі осы тараудың 14-тармағында санамаланған мәліметтерден басқа мыналарды көздеуі тиіс:

тәрбиеленушілерді мектепке дейінгі ұйымдардың объектілеріне өткізу тәртібі;

үзіліс кезінде білім алушыларды оқу сабақтарына, сабақтан тыс қызмет түрлеріне, үйірмелер мен секцияларға, үзіліс арасында өткізу тәртібі;

білім алушылар мен тәрбиеленушілердің ата-аналарын (заңды өкілдерін) білім беру объектісіне өткізу тәртібі;

білім алушыларды сабаққа жаппай өткізуді жүзеге асыруға арналған орындар (негізгі және қосалқы) және оларды бақылау тәртібі;

16. Білім беру ұйымдарына әкелуге және олардың аумақтарында пайдалануға тыйым салынған заттар мен құралдардың тізбесі "Білім беру ұйымдарына және олардың аумақтарына әкелуге тыйым салынған, оларда

пайдаланылуы шектелген нәрселер мен заттардың тізбесін бекіту туралы" Қазақстан Республикасы Білім және ғылым министрінің 2021 жылғы 25 мамырдағы № 235 бұйрығымен бекітілген (Нормативтік құқықтық актілердің мемлекеттік тізілімінде № 22857 болып тіркелген).

17. Әрбір объектіде өткізу және объектішілік режимдерді ұйымдастыру тәртібінің негізінде, оған тән ерекшеліктерді ескере отырып, ұйымның басшысы немесе жеке күзет ұйымының басшысы (объект басшысының келісімі бойынша) міндетті түрде қауіпсіздікті қамтамасыз ету жөніндегі лауазымдық нұсқаулықты әзірлейді:

1) ұйымға кіру кезінде жеке басын куәландыратын тиісті құжаттарын тексеру;

2) объектінің аумағына автокөлік құралдарын өткізу кезінде әкелінетін жүктердің тиісті құжаттарын және сипатын тексеру;

3) қызметтік істер бойынша объектіге баратын адамдардың құжаттарын және басқа ұйымдардан келу мақсаттарын тексеру, келушілер кітабына тиісті жазбалар жасау;

4) ішкі үй-жайларды тексеру, объектінің периметрін тексеру және қоршауларды бүліну тұрғысынан тексеру, бөгде, жарылу қаупі бар және күдікті заттарды анықтау тұрғысынан объектілердің аумағын үнемі аралау;

5) барлық анықталған бұзушылықтар туралы объект басшысына және күзет кәсіпорнындағы өзінің тікелей бастықтарына дереу хабарлау;

6) белгіленген қағидаларды бұза отырып, объектінің аумағына кіруге және (немесе) қызметкерлерге, педагогтерге, білім алушыларға, тәрбиеленушілерге қатысты, объектінің периметріне тікелей жақын жерде ұзақ уақыт тұрақтаған белгісіз автокөлік анықталған кезде құқыққа қарсы іс-әрекеттер жасауға тырысатын адамдар анықталған кезде нақты объектінің жарактандырылуын негізге ала отырып, объектінің қауіпсіздігін қамтамасыз ететін тұлғаларының іс-әрекеттері.

18. Білім беру объектілерінде осы тараудың 17-тармағында көзделген іс-шаралардан басқа объектінің қауіпсіздігін қамтамасыз ететін тұлғалардың лауазымдық нұсқаулығы:

1) қызметкерлердің, педагогтердің, білім алушылар мен тәрбиеленушілердің жұмысқа және сабақтарға жаппай (жалпы) келуі және шығуы, олардың жұмыс пен сабақ аяқталғаннан кейін кетуі кезінде кіру және шығу үшін кіру есіктерін еркін ұстауды;

2) белгіленген тәртіпке сәйкес білім алушылар мен тәрбиеленушілердің ата-аналарын (заңды өкілдерін), өзге де өкілдерін объектіге өткізуді жүзеге асыруды көздейді;

19. Лауазымдық нұсқаулық жеке сипатқа ие және әр объекті үшін оның ерекшеліктерін ескере отырып жасалады.

20. Объектіде өткізу режимін сапалы ұйымдастыру мақсатында күзет қызметкерінің (қызметкерлерінің) орнын қарастыру қажет.

21. Азаматтардың құқықтарын шектейтін, объектінің қауіпсіздігін қамтамасыз ететін тұлғалары талаптарының заңдылығын түсіндіретін өткізу режимінің негізгі қағидалары туралы хабарламаларды объектінің әкімшілігі көруге болатын жерлерге орналастырады (объектіге кіру кезінде).

3-тарау. Профилактикалық және оқу іс-шараларын ұйымдастыруға қойылатын талаптар

22. Объектілердің меншік иелері, иелері, басшылары олардың терроризмге қарсы қорғалуын қамтамасыз ету жөніндегі профилактикалық және оқу іс-шараларын ұйымдастыру жөніндегі іс-шараларды ұйымдастырушы болып табылады.

23. Алдын алу және оқу іс-шараларын ұйымдастырудың жоғары сапасын қамтамасыз ету мақсатында объект басшысымен оларды үйлестіру, сондай-ақ көрсетілген іс-шараларды білім және ғылым объектісінің педагогтерімен және объектінің терроризмге қарсы қорғалуы жөніндегі іс-шараларды өткізуге жауапты адамға жүктеледі.

24. Алдын алу іс-шараларының мақсаты білім және ғылым объектісінде терроризм актісін жасауды барынша азайтуға ықпал ететін жағдайлар жасау болып табылады.

25. Оқу іс-шараларының мақсаты білім және ғылым объектілерінің қызметкерлерін, педагогтерді, білім алушыларды, тәрбиеленушілерді, ата-аналарды (заңды өкілдерді) терроризмге қарсы қауіпсіздіктің негізгі қағидаларымен таныстыру, терроризм актісінің жасалу қаупі төнген кезде және ол жасалғаннан кейін сауатты және ұтымды мінез-құлық дағдыларын тұжырымдау болып табылады.

26. Профилактикалық және оқу іс-шаралары нұсқамалар, сабақтар (практикалық және теориялық) түрінде:

1) объект қызметкерлерімен;

2) педагогтермен;

3) объектінің білім алушылары мен тәрбиеленушілері, олардың ата-аналары (заңды өкілдері);

4) объектінің қауіпсіздігін қамтамасыз ететін тұлғалармен өткізіледі.

27. Қызметкерлермен, педагогтермен, білім алушылармен, тәрбиеленушілермен, сондай-ақ олардың ата-аналарымен (заңды өкілдерімен) профилактикалық және оқу іс-шараларын өткізуді объектінің терроризмге қарсы қорғалуы жөніндегі іс-шараларды өткізуге объекті басшысының бұйрығымен бекітілген қызметкер жүзеге асырады.

28. Осы іс-шараларды өткізуге объекті орналасқан жердегі әкімшілік-аумақтық бірліктің терроризмге қарсы комиссиясымен келісім бойынша мемлекеттік және жергілікті атқарушы органдардың өкілдері, сондай-ақ объектінің неғұрлым дайындалған қызметкерлері тартылады.

29. Білім беру объектілерінің оқушыларымен профилактикалық және оқу іс-шараларын өткізуге осы тараудың 28-тармағында аталған тұлғалардан басқа педагогтер, психологтар, білім алушылардың сынып жетекшілері (топ кураторлары) қатысады.

30. Мектепке дейінгі ұйым жағдайында балалардың қауіпсіз іс-қимыл дағдыларын қалыптастыру мектепалды топтан басталатын "Қауіпсіз мінез - құлық негіздері" оқу қызметін ұйымдастыру барысында жүзеге асады.

31. Терроризмге қарсы қауіпсіздік мәселелері жөніндегі профилактикалық және оқу іс-шаралары тақырыптарының нұсқалары осы Нұсқаулықтың 1-қосымшасында келтірілген.

32. Білім алушылармен, тәрбиеленушілермен профилактикалық іс-шаралар білім беру-тәрбие процестері, арнайы сабақтар, сынып сағаттары, тәрбие жұмыстары аясында да жүзеге асырылады.

Алдын алу іс-шараларына мектепішілік тәртіп ережелерін және бұзуға бейім жекелеген білім алушылардың алдын алу және анықтау бойынша педагогикалық кеңестің іс-әрекеттері жатады. Білім беру объектілерінің білім алушыларымен профилактикалық және оқу іс-шаралары білім алушылардың жасына сәйкес келеді.

Білім беру объектісінің педагогикалық персоналы қатарынан емес білім алушылармен, тәрбиеленушілермен сабақ өткізу кезінде сабақтың нысаны, материал білім алушылар мен тәрбиеленушілердің жасына бейімделеді және білім беру объектісінің басшысымен келісіледі.

33. Күзет қызметі субъектілерінің қызметкерлерімен профилактикалық және оқу іс-шараларын өткізу оның басшысына жүктеледі.

34. Объектінің қауіпсіздігін қамтамасыз ететін тұлғалармен терроризмге қарсы қорғаудың инженерлік-техникалық құралдарын пайдалану дағдыларына ие болу және (немесе) жетілдіру, үй-жайларды қарап тексеру техникасы,

жарылғыш құрылғылардың орнатылуы мүмкін орындарды анықтау бойынша қосымша сабақтар өткізіледі.

35. Сабақтар (практикалық және теориялық) меншік иесі, иеленуші, объект басшысы немесе күзет қызметі субъектісінің басшысы бекіткен өткізу кестелеріне сәйкес жүргізіледі.

36. Терроризмге қарсы қорғау жөніндегі іс-шараларды өткізуге жауапты адам қызметкерлердің жекелеген топтары үшін олардың қызметін ескере отырып, білім алушылар үшін олардың жасын, оқыту тілін ескере отырып іс-шаралар кестесін жасайды.

37. Теориялық сабақтар қызметкерлер, педагогтер, білім алушылар, тәрбиеленушілер, қауіпсіздікті қамтамасыз ету бойынша қызметкерлер арасында терроризм идеологиясының таралуының алдын алуға, сондай-ақ терроризмге қарсы іс-қимылға, терроризм идеологиясын оның әртүрлі көріністерінде қабылдамауды қалыптастыруға, қауіпсіздік мәдениетін қалыптастыруға бағытталады.

38. Практикалық сабақтар қызметкерлердің, педагогтердің, білім алушылардың, тәрбиеленушілердің, объектінің қауіпсіздігін қамтамасыз ететін тұлғалардың іс-қимылдарының барынша үйлесімділігін және анықтығын қамтамасыз етуге бағытталады.

39. Объектінің үй-жайларында және аумағында терроризм актісін жасау қаупі туындаған кездегі іс-қимылдар бойынша практикалық сабақтар объектінің барлық ұжымын қамти отырып, терроризмге қарсы комиссияның үйлестіруімен жылына кемінде бір рет өткізіледі.

40. Объектінің барлық ұжымын қамти отырып, практикалық сабақтарды өткізу алдында қызметкерлердің, педагогтердің, білім алушылардың, тәрбиеленушілердің, объектінің қауіпсіздігін қамтамасыз ететін тұлғалардың жекелеген топтарымен осы Нұсқаулыққа 2-қосымшаға сәйкес терроризм актілерін жасаудың ықтимал сценарийлері кезінде мінез-құлық алгоритмдерін білуін қалыптастыруға бағытталған теориялық және практикалық сабақтар, жоспарлы нұсқамалар өткізіледі.

41. Нұсқамалар өткізу қызметкерлер мен педагогтерді терроризмге қарсы қауіпсіздіктің негізгі ережелерімен таныстыруға, сауатты және ұтымды мінез-құлық дағдыларын дамытуға арналған.

42. Жоспарлы нұсқама объект ұжымының әрбір тобы үшін (қызметкерлер, педагогтер, объектінің қауіпсіздігін қамтамасыз ететін тұлғалар, білім алушылар, тәрбиеленушілер, олардың жас ерекшеліктеріне сәйкес) жылына кемінде екі рет өткізіледі.

43. Жоспардан тыс нұсқама:

1) Қазақстан Республикасы Президентінің 2013 жылғы 9 тамыздағы "Терроризм актісі қатерінің туындауы туралы ақпарат мониторингінің және халықты хабардар етудің мемлекеттік жүйесінің ұйымдастырылуы мен жұмыс істеу қағидаларын бекіту туралы" № 611 Жарлығына сәйкес объект орналасқан өңірде террористік қауіптілік деңгейінің бірін енгізу: объектінің терроризмге қарсы қорғалуы жөніндегі іс-шараларды өткізуді қамтамасыз ететін адамның үйлестіруі кезінде орташа ("сары"), жоғары ("қызғылт сары"), дағдарысты ("қызыл");

2) объектінің терроризмге қарсы қорғалуы жөніндегі іс-шараларды өткізуді қамтамасыз ететін адамды үйлестіру кезінде объектіде терроризм актісін жасаудың ықтимал қатері туралы ақпараттың болуы;

3) терроризмге қарсы күрес жөніндегі жедел штабты үйлестіру кезінде оқу-жаттығуларға, жаттығуларға, эксперименттерге дайындық;

4) Қазақстан Республикасы Мемлекеттік күзет қызметін үйлестіру кезінде күзет іс-шараларын өткізуге дайындық кезінде өткізіледі.

44. Жоспардан тыс нұсқаманың мазмұны оны жүргізу қажеттілігін тудырған себептер мен жағдайларға байланысты әрбір нақты жағдайда айқындалады.

45. Объектіде жұмыс істейтін қызметкерлер тобы үшін немесе жеке (жұмысқа, оқуға жаңадан түскен адамдар үшін) нұсқаулық өткізіледі.

46. Алдын алу және оқу іс-шараларын өткізу үшін барлық немесе белгілі бір қызметкерлер тобын, тәрбиеленушілерді, білім алушыларды сыйыстыратын, арнайы көрнекі ақпаратты (стендтер, плакаттар) орналастыруға, тақырыптық слайдтарды көрсету үшін проектор орнатуға, аудиотехниканы немесе бейнетехниканы пайдалануға арналған орын бөлінетін үй-жай пайдаланылады.

47. Іс-шара аяқталғаннан кейін оның нәтижелері осы Нұсқаулыққа 3-қосымшаға сәйкес нысан бойынша терроризмге қарсы қорғау жөніндегі оқу іс-шараларын есепке алу журналына (бұдан әрі - журнал) енгізіледі.

48. Журнал нөмірленеді, тігіледі және мөрмен бекітіледі. Журналды толтыру қатаң бірізділікті сақтай отырып жүргізіледі.

49. Журналды жүргізуді объектінің терроризмге қарсы қорғалуы жөніндегі іс-шараларды өткізуге жауапты адам жүзеге асырады.

50. Нұсқамаға немесе сабаққа 20-дан астам адам қатысқан кезде көрсетілген іс-шараны құжаттау хаттама түрінде жүзеге асырылады.

4-тарау. Террористік көріністерге ден қою, сондай-ақ жасалған терроризм актісінің нәтижесінде туындаған техногендік сипаттағы қатерлерді жою мәселелері бойынша өзара іс-қимылды ұйымдастыруға қойылатын талаптар

51. Терроризмге қарсы комиссиямен өзара іс-қимыл терроризм актілерінің алдын алу және ескерту, объектіге терроризм актісінің қаупі төнген немесе жасалған жағдайда қызметкерлерді, білім алушыларды, тәрбиеленушілерді, объектінің қауіпсіздігін қамтамасыз ететін тұлғаларды оқыту және даярлау мақсатында ұйымдастырылады.

52. Терроризмге қарсы комиссиямен өзара іс-қимыл объект үшін террористік сипаттағы неғұрлым ықтимал қатерлерді нақтылау арқылы профилактикалық және оқу-жаттығу іс-шараларын жоспарлау кезеңінде белгіленеді.

53. Объектідегі террористік сипаттағы неғұрлым ықтимал қауіп-қатерлерге, объект ерекшеліктеріне (объект типі, іске асырылатын оқыту бағдарламалары, қызметкерлер мен күзет қызметі субъектілерінің қызметкерлерінің саны, объектінің орналасуы) сүйене отырып, объектіде осы Нұсқаулыққа 2-қосымшада келтірілген террористік сипаттағы ықтимал қауіп-қатерлерге объект адамдарының әртүрлі топтарының әрекет ету алгоритмдері нақтыланады.

54. Бұл алгоритмдер уәкілетті мемлекеттік органдардың қатысуымен өткізілетін практикалық сабақтар, сондай-ақ терроризмге қарсы күрес жөніндегі жедел штабтардың жоспарларына сәйкес өткізілетін терроризмге қарсы әртүрлі деңгейдегі оқу-жаттығуларды, жаттығуларды, эксперименттерді дайындау және өткізу барысында пысықталады.

55. Объектіге терроризмге қарсы күрес жөніндегі жедел штаб әртүрлі деңгейдегі терроризмге қарсы оқу-жаттығуларын, жаттығуларды, эксперименттерді өткізуге тартылған жағдайда, объектіге күзет қызметтерін көрсету туралы шарт жасасқан объектінің басшысы, сондай-ақ күзет қызметі субъектісінің басшысы көмек көрсетеді, қызметкерлердің, оқушылардың, күзет қызметкерлерінің қажетті топтарын көрсетілген іс-шараларды өткізуге тартуды және қатысуын қамтамасыз етеді.

56. Терроризмге қарсы әртүрлі деңгейдегі оқу-жаттығуларды, жаттығуларды, эксперименттерді өткізу қорытындылары бойынша тиісті жоспарларға, кестелер мен алгоритмдерге тиісті өзгерістер мен толықтырулар енгізіледі.

57. Террористік көріністерге ден қою мәселелері бойынша өзара іс-қимыл міндеттерінің бірі Қазақстан Республикасының аумақтық ішкі істер және Ұлттық қауіпсіздік органдарын терроризм актілерін дайындау фактілері мен белгілері туралы уақытылы хабардар ету және оларға жол бермеуге бағытталған шараларды іске асыру болып табылады.

58. Терроризм актісін (актілерін) жасау немесе жасау қатерлеріне ден қоюға әзірлікті қамтамасыз ету шеңберінде объектіге күзет қызметтерін көрсету

туралы шарт жасасқан объектілердің басшылары, күзет қызметі субъектілерінің басшылары:

1) терроризм актісінің (актілерінің) жасалу қатері немесе жасалуы туралы Қазақстан Республикасының аумақтық ішкі істер және Ұлттық қауіпсіздік органдарын дереу хабардар ету бойынша;

2) терроризм актісінің (актілерінің) жасалу қатері немесе жасалуы туралы уәкілетті мемлекеттік органдардан ақпарат алған кезде;

3) қызметкерлердің, оқушылардың, күзет қызметкерлерінің қаруды, қолдан жасалған жарылғыш құрылғыларды дайындауға арналған бөлшектерді ұрлаудың, заңсыз сатып алудың белгілі болған фактілері туралы, сондай-ақ олардың сақталатын орындары туралы аумақтық ішкі істер органдарын уақытылы хабардар ету бойынша алғашқы әрекет ету алгоритмін әзірлейді.

5-тарау. Террористік тұрғыдан осал объектінің терроризмге қарсы қорғалуы паспортын әзірлеуге және оның айналымына қойылатын талаптар

59. Объектінің терроризмге қарсы қорғалу паспорты (бұдан әрі-паспорт) терроризмге қарсы іс-қимылды жүзеге асыратын мүдделі органдар объектідегі терроризм актілерінің салдарларының алдын алу, жолын кесу, барынша азайту және (немесе) жою жөніндегі іс-шараларды жоспарлаған кезде оларды пайдалануға арналған.

60. Эвакуациялау орны, жинау орындары, хабардар ету жүйесі, білім беру ұйымдарындағы Төтенше жағдайлар туралы ата-аналарды хабардар ету тәртібі және білім алушылар мен тәрбиеленушілердің отбасылармен қайта қосылу тәртібі туралы ақпарат білім беру ұйымының Қамқоршылық (ата-аналар) кеңесімен келісілгеннен кейін паспортқа енгізіледі.

61. Паспорт қол жетімділігі шектеулі ақпаратты қамтитын құжат болып табылады.

Білім және ғылым объектілерінде паспорт таратылуы шектелген қызметтік ақпаратты қамтитын құжат болып табылады және егер оған құпиялылық белгісі берілмесе, оның "Қызмет бабында пайдалану үшін" деген белгісі болады. Паспортқа құпиялылық белгісін беру туралы шешім Қазақстан Республикасының Мемлекеттік құпияларды қорғау саласындағы заңнамасына сәйкес қабылданады. Мемлекеттік (коммуналдық) объекті болып табылмайтын білім беру және ғылым объектілерінде объектілердің басшылары объектінің лаңкестікке қарсы қауіпсіздігін қамтамасыз етуге, терроризмге қарсы жағдайды бақылау бойынша шаралар қолдануға, терроризммен күрес жөніндегі жедел штаб қызметінде объектілердің қауіпсіздігін қамтамасыз етуге, паспортты әзірлеуге қатысы жоқ адамдарға қол жетімділікті шектеу бойынша шаралар қабылдайды.

62. Паспортты әзірлеуге, оны сақтауға және төлқұжат деректерін уақытылы жаңартуға жауапты тұлға (тұлғалар) объектінің басшысы болып тағайындалады.

63. Паспорт Қазақстан Республикасы Үкіметінің 2013 жылғы 12 қарашадағы № 1217 қаулысымен бекітілген объектілердің терроризмге қарсы қорғалуының үлгілік паспортына сәйкес (бұдан әрі – үлгілік паспорт) бір мезгілде электрондық нұсқаны әзірлей отырып, екі данада әзірленеді.

64. Объект бірнеше құқықтық иеленушісі бар ғимаратта, құрылыста (ғимараттар мен құрылыстар кешенінде) орналасқан жағдайда, паспорт жасау олардың арасындағы жазбаша келісім бойынша объектілердің барлық құқық иеленушілерімен немесе олардың бірімен бірлесіп жүзеге асырылады.

65. Паспорттың жобасы объектінің басшысы объектіні террористік тұрғыдан осал объектілердің, облыстың, республикалық маңызы бар қаланың, астананың тізбесіне енгізу туралы тиісті хабарламаны алған кезден бастап 45 (қырық бес) жұмыс күні ішінде жасалады.

66. Әзірленген паспорт жобасы объектінің орналасқан жері бойынша аумақтық ішкі істер органының басшыларымен жасалғаннан кейін күнтізбелік 10 (он күн) ішінде келісіледі.

Паспорт жобасын келісу мерзімі үлгі паспортта көрсетілген лауазымды адамға паспорт келіп түскен күннен бастап 15 (он бес) жұмыс күнінен аспауы тиіс.

Келісуші тұлғадан паспорттың жобасына ескертулер болған кезде, пысықтау мерзімі қайтарылған күннен бастап 15 (он бес) жұмыс күнінен, ал кері қайтарылған кезде 7 (жеті) жұмыс күнінен аспайды.

67. Келісілгеннен кейін 10 (он) жұмыс күні ішінде паспортты объектінің басшысы бекітеді (оның ішінде оны жаңарту кезінде).

Бірлесіп жасаған кезде паспортты объектілердің барлық құқық иеленушілері бекітуі тиіс.

Бір құқықтық иеленуші жасаған кезде паспортты ол объектінің басқа құқықтық иеленушілерімен келісім бойынша бекітеді.

68. Объектінің паспорттарын есепке алу номенклатуралық істер форматында жүзеге асырылады.

69. Паспорттың бірінші данасы (түпнұсқасы) әзірленіп, бекітілгеннен кейін оның сақталуына және паспорттың деректерін уақытылы жаңартуға жауапты тұлғада сақталуы тиіс.

70. Терроризм актілерінің салдарын жоюға және азайтуға тартылған органдарға паспортты уақтылы беруді қамтамасыз ету мақсатында паспортқа құжаттарды екі данада уақытша беру актісі жасалады.

71. Құжаттарды уақытша беру актісінің бір данасы паспортпен бірге терроризмге қарсы операцияға басшылықты жүзеге асыратын жедел штабқа беріледі. Тізімдеменің екінші данасы паспортты сақтауға жауапты адамда қалады.

72. Паспорттың екінші данасы және паспорттың электрондық нұсқасы (PDF форматында электрондық ақпарат жеткізгіште) ол бекітілген немесе түзетілген күннен бастап күнтізбелік 10 (он) күннен кешіктірілмейтін мерзімде сақтау үшін Қазақстан Республикасы Ішкі істер органдарының аумақтық бөлімшелеріне жіберіледі.

73. Паспорт келесі өзгерістер енгізілген жағдайда түзетуге жатады:

1) меншік құқығы;

2) объект басшысы;

3) объектінің атауы;

4) объектінің негізгі мақсаты;

5) күрделі жөндеу немесе ғимараттарды (құрылыстар мен ғимараттарды) және инженерлік жүйелерді реконструкциялау аяқталғаннан кейін, егер конструкцияға өзгерістер енгізілсе, объектінің, іргелес аумақта құрылыс салудың жалпы алаңы мен периметріне;

6) объектінің ықтимал қауіпті учаскелерінің тізбесі;

7) объектінің терроризмге қарсы қорғалуын қамтамасыз ету үшін тартылатын техникалық құралдар.

74. Түзетуге негіздер туындағаннан кейін өзгерістер күнтізбелік 20 (жиырма) жұмыс күн ішінде енгізіледі.

Паспортты әзірлеу, оған түзетулер енгізу мерзімдерін ұлғайту объект басшысы терроризмге қарсы комиссияға тиісті өтінішпен жүгінеді.

Паспортта сақталуына жауапты қызметкер объект басшысының немесе паспортқа қол қоюға уәкілетті адамның қолымен расталған өзгерістердің себептері мен күндерін көрсете отырып, енгізілген өзгерістер мен толықтырулар туралы белгі қояды. Паспорттың өзгерістер болған элементтері ғана ауыстырылуға жатады.

Бір мезгілде объект басшысының қолы қойылған тиісті өзгерістер туралы ақпарат паспорттың электрондық нұсқасын бір мезгілде ауыстыра отырып, паспорттың екінші данасына қоса тіркеу үшін Қазақстан Республикасының Ішкі істер органдарына жіберіледі.

75. Паспорт мына жағдайда:

1) бес жылда кемінде бір рет;

2) паспорт мәтіні тармақтарының жартысынан астамына түзетулер енгізілген жағдайда толық ауыстыруға жатады.

76. Паспорт тиісті акт жасала отырып, комиссиялық тәртіппен жойылуға жатады.

Акт объектінің құқықтық иеленушісі болып табылатын ұйымда қалады.

Актінің көшірмесі паспорттың екінші данасы сақталатын жерге жіберіледі.

6-тарау. Террористік тұрғыдан осал объектілерді Білім және ғылым саласындағы қызметті жүзеге асыратын инженерлік-техникалық жабдықпен жаратандыруға қойылатын талаптар

77. Терроризм актісін жасаудың ықтимал салдарларын ескере отырып, объектілердің мынадай топтары белгіленеді:

1) бірінші топтағы білім беру объектілері – персонал және білім алушылар (тәрбиеленушілер) саны 300 адамға дейінгі білім объектілері;

2) екінші топтағы білім беру объектілері – білім алушылардың (тәрбиеленушілердің) және персоналдың нақты саны 300-ден 700-ге дейін, сондай-ақ, кенттер мен ауылдық елді мекендерде орналасқан 700-ге дейін толықтырылған білім беру объектілері;

3) үшінші топтағы білім беру объектілері – білім алушылардың (тәрбиеленушілердің) және персоналдың нақты саны 700 адамнан асатын, сондай-ақ, республикалық маңызы бар қалаларда, астанада, облыстық маңызы бар қалаларда орналасқан (білім беру объектілерінің толықтырылуына қарамастан) білім беру объектілері;

4) төртінші топтағы білім беру объектілеріне:

ықтимал қауіпті химиялық және биологиялық (бактериологиялық, улы) заттарды әзірлеуге, өндіруге, сынауға, зерттеуге және сақтауға тартылған, сондай-ақ жарылыс, өрт қауіпті заттарды, прекурсорларды, қару мен оқ-дәрілерді, уытты заттар мен препараттарды, өмірі мен денсаулығына залал келтіруге, аварияның туындауына, қауіпті әлеуметтік-экономикалық салдарлармен төтенше жағдай қатерінің туындауына, терроризм актісін жасау үшін одан әрі пайдалану мақсатында қауіпті заттар мен материалдардың ұрлануына ықпал етуі мүмкін технологиялық тізбектердің, жүйелердің, жабдықтардың немесе құрылғылардың элементтерін пайдаланатын персонал мен қызметкерлердің санына қарамастан ғылым объектілері;

қызметкерлердің санына қарамастан, Министрліктің, оның комитеттерінің, аумақтық бөлімшелерінің және өзге де ведомстволық бағынысты ұйымдардың әкімшілік ғимараттары жатады.

78. Бірінші топтың объектілері міндетті түрде бейнебақылау жүйесімен және хабардар ету жүйесімен жаратандырылады.

79. Екінші топтың объектілері 78-тармақта көзделген техникалық жарактандыруға қосымша аумақтық ішкі істер органдарының кезекші бөлімдеріне не күзет қызметі субъектілерінің орталықтандырылған бақылау пультіне бейне-бейнені полицияның жедел басқару орталықтарына не аумақтық ішкі істер органдарының кезекші бөлімдеріне бере отырып, дабыл беру құралымен (дабыл түймесі), бейнебақылау жүйесімен жаракталады.

80. Үшінші топтың объектілері осы тараудың 78 және 79-тармақтарында көзделген қосымша техникалық жабдықтау, техникалық бақылау және басқару жүйелерімен (турникеттер, лицензияланған күзет ұйымы) жаракталады.

Турникет құрылғыны қолмен және автоматты және (немесе) қашықтықтан ашу және блоктау тәсілін қамтамасыз етеді.

81. Төртінші топтың объектілері осы тараудың 78, 79 және 80-тармақтарында көзделген техникалық жарактандыруға қосымша қоршаумен, күзет және дабыл сигнализациясы жүйелерімен және құралдарымен, күзеттік жарықтандыру жүйелерімен және құралдарымен, байланыс жүйелерімен және құралдарымен, резервтік электрмен жабдықтау жүйелерімен және құралдарымен жаракталады.

82. Объектілер мемлекеттік қорғауға жататын объектілерге жатқызылған жағдайда, олар осы тараудың 77-тармағында көрсетілген топтарға бөлінуіне қарамастан, Қазақстан Республикасы Үкіметінің 2011 жылғы 7 қазандағы "Мемлекеттік күзетілуі тиіс объектілердің кейбір мәселелері" № 1151 қаулысымен бекітілген мемлекеттік қорғауға жататын объектілерді инженерлік-техникалық нығайтуға қойылатын талаптарға сәйкес жабдыкталады.

83. Бейнебақылау жүйесі объектідегі жағдайға бақылау жүргізу, сондай-ақ санкцияланбаған кіру фактісін көзбен шолып растау мақсатында, жағдайды бағалау және құқық бұзушылардың іс-әрекеттерін тіркеу үшін белгіленеді.

84. Жеке ғимаратта (ғимараттар кешенінде) орналасқан объектіде бейнебақылау жүйесі мыналармен жабдыкталады:

1) объектіге іргелес аумақтың периметрі;

2) бақылау-өткізу пункттері (бар болса);

3) бас және қосалқы кіру есіктері. Білім беру объектілерінде білім алушыларды сабаққа жіберуге арналған барлық кіру есіктері жабдыкталады;

4) объектіде адамдар көп болуы мүмкін орындар. Білім беру объектілерінде мұндай орындар дәліздер, спорт және акт залдары, асханалар, фойе, киім ілетін орындар, сондай-ақ білім беру объектілерінің учаскелерінде жайластырылған ойындарға, спорт пен демалуға арналған алаңдар болып табылады;

5) ықтимал қауіпті учаскелері бар аумақ пен үй-жайлар, оларға апаратын үй-жайлар (орындар), дәліздер;

б) тексеріп қарау үй-жайлары (бөлмелері), көлікті тексеріп қарау учаскелері (бар болса);

7) объект басшысының (меншік иесінің) қалауы бойынша басқа да үй-жайлар мен аумақтар жатады.

85. Ғимараттың бір бөлігінде орналасқан объектіде бейнебақылау жүйесі мыналарды:

- 1) объектінің адамдардың жаппай жиналуы мүмкін орындарын;
- 2) негізгі және қосалқы кіреберістерді (бар болса) қамтуы қажет.

86. Бейнеқылау жүйесі:

1) қауіпсіздікті қамтамасыз ететін қызметкерінің бекетінде орнатылған көрнекі ақпаратты телекамералардан техникалық құралға немесе алынған ақпаратты жинаудың, өңдеудің, көрсетудің және тіркеудің техникалық құралдарының жиынтығына беруді;

2) автоматтандырылған режимдегі жұмысты;

3) қазіргі уақыт режимінде объектідегі жағдайды бағалау мүмкіндігін;

4) 30 тәуліктен кем емес мерзімде ақпаратты сақтауды қамтамасыз етеді.

87. Тәуліктің қараңғы уақытында, егер үй-жайлардың және объектілердің іргелес аумақтарының жарықтандырылуы телекамералардың сезімталдығынан төмен болса, көрінетін немесе инфрақызыл жарық диапазонының (ол болған жағдайда) жарықтандырылуы қосылады.

88. Бейнебақылау жүйелеріне қойылатын техникалық талаптар Қазақстан Республикасы Ұлттық қауіпсіздік комитеті төрағасының 2020 жылғы 27 қазандағы № 69-ке бұйрығымен бекітілген (Нормативтік-құқықтық актілердің мемлекеттік тіркеуіндегі тізбесінде № 21693 болып тіркелген) Бейнемониторингтің ұлттық жүйесінің жұмыс істеу қағидаларында (бұдан әрі – Бейнемониторингтің ұлттық жүйесінің жұмыс істеу қағидалары) көзделген бейнебақылау жүйелерінің ең төмен техникалық шарттарына сәйкес келеді.

89. Объектілер қызметкерлерді, тәрбиеленушілерді, білім алушыларды және объектіге келушілерді штаттан тыс жағдайдың туындауы (терроризм актісінің жасалу қаупі немесе жасалуы және туындаған салдарлар туралы) туралы жедел хабардар ету және олардың іс-қимылдарын үйлестіру мақсатында хабардар ету жүйелерімен және құралдарымен жарақтандырылады.

90. Қызметкерлерді, оқушыларды және объектіге келушілерді хабардар ету алдын ала әзірленген жоспарға сәйкес басқа да техникалық және жылжымалы байланыс құралдарының (сигнализация) көмегімен ішкі байланыс желілері бойынша жүзеге асырылады, олар мыналарды қамтамасыз етеді:

1) ғимараттарға, үй-жайларға, адамдар тұрақты немесе уақытша болатын объект аумағының учаскелеріне дыбыстық (қажет болған жағдайда және жарық сигналдарын) беру;

2) сөйлеу ақпаратын автоматты режимде де (бұрын жазылған мәтінді оқу), сондай-ақ қауіп сипаты, объектілерде үй-жайларда эвакуациялауды немесе бұғаттауды жүзеге асыру қажеттілігі мен тәртібі, объектінің персоналы, білім алушылары мен келушілерінің қауіпсіздігін қамтамасыз етуге бағытталған басқа да іс-қимылдар туралы микрофон көмегімен де трансляциялау. Үй-жайларды эвакуациялау және бұғаттау туралы хабарлау жүйелері сигналдармен ерекшеленеді.

91. Хабарлағыштардың саны және олардың қуаты адамдар тұрақты немесе уақытша болатын барлық жерлерде қажетті естілуін қамтамасыз ету, эвакуация жүргізілген жағдайда оны жүргізу үшін қажетті есептік уақыт ішінде әрекет етеді.

92. Дабыл беру құралы (мобильді немесе стационарлық) (дабыл түймесі) объектіде терроризм актісінің жасалу қаупі туралы уәкілетті органдарды уақтылы хабардар ету мақсатында орнатылады.

93. Дабыл беру құралы міндетті түрде объектінің қауіпсіздігін қамтамасыз ететін тұлғаның постымен және жаппай өткізуге арналған объектіге кірумен жабдықталады.

94. Дабыл беру құралы аумақтық ішкі істер органдарының кезекші бөлімдеріне не күзет қызметі субъектілерінің орталықтандырылған бақылау пультіне жасырын сигнал беру мүмкіндігін қамтамасыз етеді.

95. Объектілерді қоршау адамдардың объектіге және объектіден еркін өтуіне және көлік құралдарының өтуіне кедергі келтіру мақсатында орнатылады.

Қоршаумен аумағы бар тиісті объектілердің периметрі жабдықталады.

Қоршау:

1) еркін өтуді болдырмайтын және объектінің режимдік шарттарын қанағаттандыратын биіктік пен топыраққа тереңдігі;

2) дизайн қарапайымдылығы, жоғары беріктігі мен беріктігі болу қажет;

3) еңсеруді жеңілдететін тораптар мен конструкциялар болмауы керек.

Периметр қоршауы мынадай сипаттамаларға сәйкес болады:

1) барлық маусымдар мен тиісті климаттық аймақтардың сыртқы Климаттық факторларына төзімділігі;

2) индустриялық кедергілерден және көлік құралдары тудыратын кедергілерден, құстар мен жануарлардың әсерінен қорғалуын қамтамасыз етуге міндетті.

96. Күзетудегі объектілер күзет бөлімшелерінің күштері мен құралдарын басқару үшін ақпарат алмасу мақсатында байланыс жүйелерімен және құралдарымен жарақталады.

Байланыс жүйесі күзет пунктіндегі кезекші мен қызмет көрсету аумағындағы күзет нарядтары арасындағы, қызмет көрсету аумағы шегіндегі күзет нарядтары арасындағы екі жақты радиобайланысты қамтамасыз етуге тиіс.

97. Объектілер күзет және дабыл сигнализациясы, кіруді бақылау және басқару, жарықтандыру, бейнебақылау жүйесінің үздіксіз жұмысын қамтамасыз ету үшін резервтік электрмен жабдықтау жүйелерімен және құралдарымен жарақталады.

98. Объектілердің топқа жатқызылуына қарамастан, олардың кіру топтары, сондай-ақ білім алушылар мен тәрбиеленушілердің көлік құралдарының қозғалыс жолдарына тікелей жақын жерде жаппай болуы мүмкін ашық орындары орналасқан жағдайда объектілер көлік құралдарының жылдамдығын төмендету құралдарымен жабдықталады.

99. Білім беру объектілері соқтығысу қаупін болдырмау мақсатында көлік құралдарының жылдамдығын төмендету құралдарымен жабдықталады.

100. Көлік құралдарының жылдамдығын төмендету гүл құмыраларын, сәулет және ландшафт элементтерін, боллардтарды және басқа құралдарды пайдалану арқылы қамтамасыз етіледі.

101. Осы тараудың 77-тармағында айқындалған топтарға қарамастан, объектілер әлеуетті қауіпті учаскелер болған кезде сигнал беру жүйелерімен және құралдарымен жабдықталады.

102. Меншік иесінің, иеленушінің шешімі бойынша объектіде объектінің терроризмге қарсы қорғалу деңгейін арттыруға ықпал ететін қосымша инженерлік-техникалық жабдық орнатылады.

103. Объектінің инженерлік-техникалық жабдығы әрдайым жұмыс жағдайында ұсталады.

104. Объектіні террористік тұрғыдан осал объектілердің тізбесіне енгізгеннен кейін 6 ай ішінде оны Қағидаларға сәйкес инженерлік-техникалық жабдықпен жабдықтау мүмкін болмаған жағдайда, объекті басшылығы объектіні жарақтандыруға арналған республикалық және (немесе) жергілікті бюджеттердің, бюджеттен тыс көздердің қаражатын жоспарлау үшін шаралар қабылдайды, ал терроризмге қарсы комиссияға объектіні инженерлік-техникалық жарақтандыру жөніндегі іс-шаралар жоспарының жобасы келісуге ұсынылады.

және ғылым министрлігінің
террористік тұрғыдан осал
объектілері мен білім және
ғылым саласындағы қызметті
жүзеге асыратын террористік
тұрғыдан осал объектілерді
терроризмге қарсы қорғауды
ұйымдастыру жөніндегі
нұсқаулыққа
I-қосымша

Сабақ тақырыптарының нұсқалары

Мектепке дейінгі ұйымдар:

1. Қауіпсіз балабақша.
2. Әлем біздің айналамызда.
3. Табиғат әлемі.
4. Техника және біз.
5. Мен және қоршаған орта.
6. Мен және ересектер әлемі.

Бастауыш мектеп:

1. Ықтимал қауіптерден өзінді қалай қорғау керек.
2. Күдікті зат анықталған кездегі әрекеттер.
3. Терроризм қаупі бар жағдайдағы балалардың іс-қимылдары (террорлық акті жасаған).
4. Терроризмнен туралы не білуі керек.
5. Қауіпсіз іс-әрекет ережелерін білудің маңыздылығы.
6. Қауіпсіз мектеп.

Негізгі орта мектеп:

1. Бейтаныс адамдардың стандартты емес іс-әрекетін қалай ажыратуға болады.
2. "Терроризм: оның пайда болуы мен салдары".
3. Терроризм-қоғамға қауіп.
4. Мектептердегі қауіпсіздік іс-шаралары.
5. Терроризм қаупі бар жағдайдағы балалардың іс-қимылдары (террорлық акті жасаған).
6. Терроризмнен қорғау.

Орта мектеп:

1. Қауіпсіз тәртіп ережелері;
2. Қазіргі терроризм және онымен күрес;
3. Мектептегі терроризмге қарсы қауіпсіздік;

4. Объектілерде террористік актілердің алдын алу және сақтық шаралары туралы;

5. Терроризмнен қорғау;

6. Террористік шабуыл кезінде білім алушылардың іс-әрекеттері.

Білім беру ұйымдарының басшылары мен персоналы үшін:

1. Білім беру ұйымдарының басшылары мен персоналының объектінің миналанғаны туралы хабарлама алған кездегі іс-қимылы.

2. Жасалған теракт кезіндегі білім беру ұйымдарының басшылары мен персоналының іс-қимылы.

3. Терроризмге қарсы іс-қимыл бойынша профилактикалық, оқу, жаттығу іс-шараларын ұйымдастыру және өткізу.

4. Білім беру ұйымының терроризмге қарсы қауіпсіздігін ұйымдастыру.

5. Қазақстан Республикасының білім беру ұйымдарындағы қауіпсіздік шаралары.

ҚР БҒМ ведомстволық бағынысты ұйымдары үшін:

1. Жарылғыш заттарды тану және жарылыс қаупі кезіндегі тәртіп ережелері.

2. Білім беру ұйымының жанында қоғамдық тәртіпсіздіктер туындаған және кепілге адамдарды алу қаупі туындаған кезде қауіпсіздікті қамтамасыз ету.

3. Терроризмге қарсы іс-қимыл бойынша профилактикалық, оқу, жаттығу іс-шараларын ұйымдастыру және өткізу.

4. Террористік акт жасау қаупі төнген кезде қауіпсіздікті қамтамасыз ету.

5. Лаңкестік жасалған кездегі білім беру ұйымдары басшыларының іс-қимылы.

Нұсқамалар өткізу шеңберінде:

1. Қызметкерлерді, оқушыларды, тәрбиеленушілер мен объектіге келушілерді эвакуациялау және эвакуациялау кезіндегі қауіпсіздік шаралары;

2. Объект аумағының шегінде терроризм актісін жасау жағдайындағы дербес мінез-құлық тәртібімен және іс-қимылдармен объектінің әрбір қызметкерін егжей-тегжейлі таныстыру.

Практикалық сабақтарды өткізу шеңберінде:

1. Иесіз заттар мен күдікті заттарды табу мақсатында үй-жайларды қарап тексеруді ұйымдастыру бойынша қызметкерлердің, объектінің қауіпсіздігін қамтамасыз ететін тұлғалардың практикалық іс-қимылдарын пысықтау:

1) иесіз заттарды, күдікті заттарды тапқан және миналау туралы хабарлама алған кездегі іс-әрекеттер;

2) ұйымның аумақтық ішкі істер органдарымен өзара іс-қимылын ұйымдастыру, иесіз заттарды, күдікті заттарды тапқан және объектіні миналау туралы хабарлама алған кезде күзету;

3) объекті персоналды мен келушілерді хабардар етуді ұйымдастыру;

4) объекті персоналды мен келушілерді эвакуациялауды ұйымдастыру.

Көрсетілген іс-шараларға сәйкес келесі жаттығулар өткізіледі:

1) объектіге мина қойылғандығы туралы хабарлама алған кездегі персоналдың іс-қимылы;

2) иесіз заттар мен күдікті заттар табылған кездегі іс-әрекеттер;

3) адамдарды эвакуациялау кезіндегі іс-қимылдар.

Қазақстан Республикасы Білім
және ғылым министрлігінің
террористік тұрғыдан осал
объектілердің және білім және
ғылым саласындағы қызметті
жүзеге асыратын террористік
тұрғыдан осал объектілердің
терроризмге қарсы қорғауды
ұйымдастыру жөніндегі
нұсқаулыққа
2-қосымша

Техногендік сипаттағы төтенше жағдайлар және терроризм актісін жасау қаупі туындаған кездегі білім беру ұйымдары қызметкерлерінің, білім алушылары мен тәрбиеленушілерінің іс-қимыл

АЛГОРИТМІ

1-тарау. Жалпы ережелер

1. Осы техногендік сипаттағы төтенше жағдайлар және терроризм актісінің жасалу қаупі туындаған кездегі білім беру ұйымдары қызметкерлерінің, білім алушылары мен тәрбиеленушілерінің іс-қимыл алгоритмі (бұдан әрі - Алгоритм) техногендік сипаттағы төтенше жағдайлар туындаған және терроризм актісінің жасалу қаупі туындаған жағдайларда білім беру ұйымдарының жұмыс істеу тұрақтылығын арттыру жөніндегі іс-шараларды басқару мақсатында әзірленді және олардың алдын алуға және оларды жоюға бағытталған.

Білім беру ұйымдарының тұрақты жұмыс істеуін қамтамасыз ету мақсатында төтенше жағдай (бұдан әрі - ТЖ) аймағында авариялық – құтқару және кезек күттірмейтін жұмыстарды жүргізуге дайындық жөніндегі іс-шаралар кешенін қабылдау.

Техногендік сипаттағы төтенше жағдайлар аймағында авариялық-құтқару және кезек күттірмейтін жұмыстарды жүргізуге дайындық жөніндегі іс-шаралар кешенін қабылдау білім беру ұйымдарының тұрақты жұмыс істеуін қамтамасыз етуге бағытталған.

2. Терроризм актісі жасалған жағдайда білім беру ұйымдарының басшылары мен қызметкерлері жасалған терроризм актісі туралы Құқық қорғау және арнайы органдарға дереу хабарлауға және білім беру ұйымының персоналын эвакуациялауды қамтамасыз етуге міндетті.

Осы жұмысты ұйымдастыру кезінде бөгде адамдардың объектілерге және осал учаскелерге (аймақтарға, жабдықтарға) еркін кіру мүмкіндігін болдырмауға ерекше назар аудару қажет, бұл, сөзсіз, Террористік құралдарды жеткізу мүмкіндігін, сондай-ақ бақылау, автоматика, байланыс аппаратурасының істен шығуын және т. б. болдырмайды.

Террористік іс-әрекетті ықтимал дайындау мен жүзеге асырудың негізгі белгілері:

мінез-құлқында ықтимал террористік шабуыл объектісінің жақын ортасындағы жағдайды зерделеу, оның қызметіндегі белгілі бір аспектілерге жоғары немесе жеткіліксіз уәждеделген қызығушылық байқалатын адамдардың пайда болуы;

тандалған объектілерде күдікті тұлғалардың бірнеше рет пайда болуы және олардың фото және бейнетүсірілім жүргізуі;

объектінің қауіпсіздігін қамтамасыз ететін тұлғалармен және персоналмен негізсіз байланысқа түсу, олардан жұмыс режимін, қол жеткізу тәртібін, қауіпсіздікті қамтамасыз ету және шығару;

техникалық қызмет көрсетуге қатысы жоқ адамдардың жертөлелер мен шатырларға енуі;

- бөгде келушілерде (күдік тудыратын адамдарда) объектінің ғимаратына кіре берісте күзетпен тексеру ұсынушының жеке басы туралы ақпарат бермейтін құжаттардың болуы;

жалған ақпарат объектісінің әкімшілігі мен қызметкерлеріне хабарлау;

осал учаскелерді және оларға қол жеткізу тәртібін, өткізу режимі және объектіні қорғау жүйесінің тәртібін зерделеу.

Террористік шабуылдың үлгілік сценарийлерін алдын ала талдау негізінде оларды төтенше жағдайларды дамытудың әрбір фазасында қолайлы, оң жағына өзгерту мақсатында нақты бастапқы, аралық және қорытынды жағдайларға тиімді әсер етуге мүмкіндік беретін іс-шаралар кешенін әзірлеу және нақты уақыт режимінде іске асыру маңызды.

Түрлі жағдайларды алдын ала пысықтау терроризм актісін жасау қаупі туындаған кезде білім беру ұйымдарының қызметкерлері мен білім алушыларының іс-қимыл алгоритмін, оның ішінде әдеттегі экстремалды

жағдайлардағы іс-қимылдарды реттейтін мекенжай нұсқаулықтары мен жадынамаларды қалыптастыруға мүмкіндік береді.

Білім беру ұйымдарының терроризмге қарсы қауіпсіздігін қамтамасыз ету жөніндегі шараларды іске асыруды Заңда және Қазақстан Республикасының өзге де нормативтік құқық актілерінде белгіленген құзырет шегінде олардың басшылары ұйымдастырады.

3. Техногендік сипаттағы төтенше жағдайлардың алдын алу жөніндегі іс-шаралар олардың туындау ықтималдығы мен олардан келтірілуі мүмкін залалды ескере отырып жүргізіледі.

Техногендік сипаттағы төтенше жағдайлардың алдын алу жөніндегі іс-шараларды орындау білім беру ұйымдарының басшыларына олардың қолданыстағы заңнамада және белгіленген құзыреті шегінде жүктеледі.

2-тарау. Білім беру ұйымы қызметкерлерінің, білім алушылар мен тәрбиеленушілерінің ғимаратта және оның аумағында терроризм актісінің жасалу қаупі туындаған кездегі іс-қимыл тәртібі

4. Тәртіп қызметкерлердің, педагогтердің, білім алушылар мен тәрбиеленушілердің іс-қимылдарын жүйелейді және үндестіреді, оның ішінде білім беру ұйымында және оның аумағында терроризм актісінің жасалу қаупі туындаған кезде ата-аналарды хабардар етуді көздейді.

Осы Алгоритммен ұйғарылатын іс-әрекеттерді білім беру ұйымының басшысы әрбір қызметкерге, педагогке, білім алушыға және ата-анаға (заңды өкілге) жеткізеді.

5. Білім беру ұйымында терроризм актісін жасау қаупі туындаған кезде жедел іс-қимыл жасауға негіз болуы мүмкін:

қызметкерлердің, педагогтердің, білім алушылардың немесе тәрбиеленушілердің кез келгенінің күдікті пәнді анықтауы;

білім беру ұйымына қауіп-қатердің телефон арқылы немесе жазбаша түрде түсуі;

білім беру ұйымының қызметкерлеріне, педагогтеріне, білім алушыларына және тәрбиеленушілеріне қарулы шабуыл жасау болып табылады;

террористердің қызметкерлерді, педагогтарды және білім алушыларды кепілге алуы және/немесе ұйымның ғимаратында немесе оның аумағында болуы.

террористің білім беру ұйымына шабуылы.

6. Жоғарыда көрсетілген барлық жағдайларда білім беру ұйымының басшылығы болған жағдай туралы:

102 ішкі істер органдарының арнасына, "112" бірыңғай кезекші-диспетчерлік қызметіне;

білім бөлімінің басшысына дереу хабарлайды.

1-параграф. Күдікті затты табу

7. Күдікті зат деп күдікті дыбыстар (шертулер, сағаттың тықылы.) және ерекше иістер (бадам, хлор, аммиак) шығаратын иесіз сөмкелер, пакет, жәшік, қорап, шығыңқы сымдары, жіптері, электр таспасы бар ойыншықтар.

Мұндай зат жарылғыш немесе улы химикатты заттармен (УХЗ) немесе биологиялық агенттермен (қауіпті инфекциялардың қоздырғыштары, мысалы, күйдіргі, шешек, туляремия) толтырылуы мүмкін.

8. Қауіпті немесе күдікті затты тапқан адамдар дереу ішкі істер органдарының "102" арнасына немесе "112" (егер ол тәрбиеленуші немесе білім алушы болса, онда тәрбиешіге немесе сынып жетекшісіне) бірыңғай кезекші-диспетчерлік қызметіне хабарлайды және шұғыл ден қою күштері келгенге дейін заттан қауіпсіз қашықтықта болады және болған жағдайға қатысты айғақтар беруге дайын болуға тиіс.

9. Басшының іс-әрекеті:

қоғамдық тәртіпті қамтамасыз ету үшін білім беру ұйымының тұрақты қызметкерлері қатарынан қоршауды шығару;

шұғыл ден қою қызметтерінің (ішкі істер органдарының бөлімшелері, жедел медициналық көмек қызметтері, өрт сөндіру есептоптары, жедел-құтқару қызметтері) қауіпті немесе күдікті зат табылған жерге кедергісіз кіру мүмкіндігін қамтамасыз етуге міндетті;

эвакуациялау жоспарына сәйкес білім алушылар мен білім беру ұйымының қызметкерлерді эвакуациялау үшін шаралар қабылдасын.

10. Персоналдың іс-қимылы (қызметкерлер, педагогтер):

білім беру ұйымының әкімшілігіне (телефон арқылы) және ғимаратқа ешкімді жібермеуге (олар келгенге дейін) хабарлау;

білім алушыларды және тәрбиеленушілерді осы пәннен қауіпсіз қашықтыққа ауыстыру (100 метрден жақын емес), жақындамау, ұстамау, ашу және олжаны ауыстырмау;

күдікті затты тапқан адамдарға шұғыл ден қою күштері келгенге дейін қауіпсіз қашықтықта болуға және болған жағдайға қатысты айғақтар беруге дайын болуға тиіс;

иесіз қалған заттың ықтимал иесін анықтау үшін айналадағылардан сұрау;

радиобайланыс құралдарын, оның ішінде ұялы байланыс құралдарын осы заттың жанында пайдаланудан бас тарту;

мүмкіндігінше анықтау уақыты мен орнын белгілеу;

қауіпті аймаққа іргелес аумақтан білім алушыларды және тәрбиеленушілерді ұйымдасқан түрде эвакуациялауды қамтамасыз етуге көмектесу;

қажет болса, қорғауды қамтамасыз ететін заттарға (ғимараттың бұрышына, бағанға, қалың ағашқа, автокөлікке) жасырынып, бақылау жасаңыз;

объектіден шығу, мүмкін болмаған жағдайда-күрделі құрылыстың артына және қажетті қашықтықта жасырыну.

11. Білім алушылардың іс-әрекеттері:

үрейленбеңіз, қандай жағдайда да білім беру ұйымының педагогтері мен қызметкерлерін тыңдаңыз;

табылған затты ұстамаңыз, ашпаңыз және орнынан жылжытпаңыз;

қажет болған жағдайда қорғауды қамтамасыз ететін заттардың артына тығылыңыз (ғимараттың бұрышы, баған, қалың ағаш, автокөлік);

объектіден шығу, мүмкін болмаған жағдайда-күрделі құрылыстың артына және қажетті қашықтықта жасырыну.

12. Білім беру ұйымының қауіпсіздігін қамтамасыз ететін тұлғалардың іс-әрекеттері:

күдікті затты ұстауға, жақындауға, жылжытуға болмайды;

иесіз қалған заттың ықтимал иесін анықтау үшін айналадағылардан сұрау;

радиобайланыс құралдарын, оның ішінде ұялы байланыс құралдарын осы заттың жанында пайдаланудан бас тартуға;

мүмкіндігінше анықтау уақыты мен орнын белгілеу;

ішкі істер органдарының "102" арнасына немесе "112" бірыңғай кезекші-диспетчерлік қызметіне және білім беру ұйымдарына күдікті заттың табылғаны туралы дереу хабарлау;

күдікті заттың сыртқы түрін және оның анықталу мән-жайын сипаттауға дайын болу;

дүрбелең туғызбау үшін не болғанын білу керек адамдардан басқа ешкімге жарылыс қаупі туралы хабарламаңыз;

күдікті зат пен қауіпті аймаққа бөгде адамдардың кіруін шектеуді қамтамасыз ету;

қауіпті аймаққа іргелес аумақтан адамдарды ұйымдасқан түрде эвакуациялауды қамтамасыз ету;

қажет болса, қорғауды қамтамасыз ететін заттарға (ғимараттың бұрышы, баған, қалың ағаш, автомобиль және т.б.) жасырынып, бақылау жасаңыз.

Жарылғыш құрылғы немесе жарылғыш құрылғыға ұқсас зат табылған кезде эвакуация мен қоршаудың ұсынылатын аймақтары:

гранатасы – 50 метр;

салмағы 200 г тротил шашкасы - 45 метр;

жару құрылғысы – кемінде 200 метр;

сыра банкі 0,33 л - 60 метр;
дипломат (кейс) – 230 метр;
жол чемоданы - 350 метр;
жеңіл автомашина - кемінде 600 метр;
шағын автобус - 920 метр;
жүк машинасы (фургон) – 1240 метр.

2-параграф. Білім беру ұйымына телефон арқылы қауіптің түсуі

13. Қазіргі уақытта телефон жарылғыш құрылғылар туралы, адамдарды кепілге алу, бопсалау және бопсалау туралы ақпаратты қамтитын хабарламалардың негізгі арнасы болып табылады. Мұндай сигналды назардан тыс қалдырмаңыз.

Әңгімені сөзбе-сөз есте сақтауға тырысыңыз және оны қағазға бекітіңіз.

Сөйлесу фактісі мен оның мазмұны туралы таратпаңыз, ақпаратқа ие адамдардың санын барынша шектеңіз.

14. Телефон арқылы қауіп-қатер алушының іс-әрекеті (басшы, қызметкер, педагог, білім алушы):

Әңгіме барысында қоңырау шалушының жынысын, жасын және сөйлеу ерекшеліктерін белгілеңіз:

дауыс (қатты немесе ақырын, төмен немесе жоғары),

сөйлеу қарқыны (жылдам немесе баяу),

айтылу (айқын, бұрмаланған, кекіру, сыбырлап, екпінмен немесе диалектімен),

сөйлеу мәнері (қисынды сөздер, орынсыз сөйлеу).

Міндетті түрде дыбыстық фонды белгілеңіз (автомашиналардың немесе теміржол көлігінің шуы, теле - немесе радиоаппаратураның дыбысы, дауыстар, басқалар).

Қоңыраудың сипатын белгілеңіз-қалалық немесе қалааралық.

Әңгіменің нақты басталу уақытын және оның ұзақтығын белгілеуді ұмытпаңыз.

Қалай болғанда да, әңгіме барысында келесі сұрақтарға жауап алуға тырысыңыз:

бұл адам қайда, кімге, қандай телефон арқылы қоңырау шалады?

ол қандай нақты талаптар қояды?

ол жеке талап қояды, делдал ретінде әрекет ете ме, әлде қандай да бір адамдар тобын білдіре ме?

ол қандай шарттарда немесе олар ойдан бас тартуға келіседі?

онымен қалай және қашан байланысуға болады?

сіз бұл қоңырау туралы кімге хабарлай аласыз немесе хабарлауыңыз керек?

Сіз және сіздің басшылығыңыз шешім қабылдау немесе қандай да бір іс - әрекет жасау үшін қоңырау шалушыдан мүмкін болатын ең ұзақ уақытқа жетуге тырысыңыз.

Мүмкіндігінше, сөйлесу барысында ол туралы Ішкі істер органдарының 102-арнасына немесе "112" бірыңғай кезекші - диспетчерлік қызметіне және ұйым басшылығына, егер жоқ болса-әңгіме аяқталғаннан кейін дереу хабарлау керек.

3-параграф. Білім беру ұйымына қауіптің жазбаша нысанда түсуі

15. Қауіп-қатер алушының жазбаша нысандағы іс-әрекеті (басшы, қызметкер, педагог, білім алушы):

Алғаннан кейін мұндай құжатты, хабарласушымен барынша сақ болыңыз. Мүмкіндігінше оны таза, тығыз жабылған пластик пакетке салыңыз да, бөлек қатты қалтаға салыңыз.

Оған саусақ іздерін қалдырмауға тырысыңыз.

Егер құжат конвертте келіп түссе – оны тек сол немесе оң жағынан ашып, шеттерін қайшымен мұқият кесіңіз.

Барлығын сақтаңыз: мәтіні бар құжаттың өзі, кез келген тіркеме, конверт және қаптама-ештеңені тастамаңыз.

Құжаттың мазмұнымен таныс тұлғалар тобын кеңейтпеңіз.

102 ішкі істер органдарының арнасына немесе "112" бірыңғай кезекші-диспетчерлік қызметіне дереу хабарлау қажет.

4-параграф. Білім беру ұйымының қызметкерлеріне, педагогтеріне, білім алушылары мен тәрбиеленушілеріне қарулы шабуыл жасау

16. Қызметкерлерге, педагогтерге, білім алушылары мен тәрбиеленушілерге қарулы шабуыл жасалған кезде өзін-өзі оқшаулау үшін шаралар қабылдау, қауіпті аймақтан дереу шығу, сондай-ақ ішкі істер органдарының "102" арнасына немесе "112" бірыңғай кезекші-диспетчерлік қызметіне хабарлау қажет.

Жасырынып, террористердің кетуін күтіңіз және мүмкін болған жағдайда ғимараттан шығыңыз.

17. Басшының іс-қимылы:

қарулы шабуылдың фактісі мен мән-жайлары туралы Құқық қорғау және/немесе арнаулы мемлекеттік органдарды дереу хабардар ету;

объектідегі адамдардың қауіпсіздігін қамтамасыз ету бойынша жұмысты ұйымдастыру (эвакуациялау, ішкі кедергілерді оқшаулау, объектідегі тосын жағдай туралы хабарлау);

терроризмге қарсы күрес жөніндегі жедел штабтың келген күштерімен өзара іс-қимыл жасау.

18. Персоналдың іс-қимылы (қызметкерлер, педагогтер):

жағдайды бағалаңыз, білім алушылармен бірге ғимараттан қалай кететініңіз туралы нақты жоспар жасаңыз;

егер оқушылармен бірге қауіпсіз эвакуациялануға мүмкіндік болса, ғимараттан шығыңыз;

заттар мен сөмкелерді қалдырыңыз;

қолыңызды жасырмаңыз, олар көрініп тұруы керек.

Егер ғимараттан шыға алмаған жағдайда:

кабинеттен, топтан жылдам шығып, дәліздегі барлық білім алушылар, тәрбиеленушілер мен қызметкерлерді өз кабинетіңізге бағдар беру;

сізге таныс емес немесе кіруге рұқсаты жоқ ересектерді кабинетке немесе топқа жібермеу;

есікті мықтап жабыңыз, мүмкіндігінше кілтпен;

терезелерді жабыңыз, барлық перделерді түсіріңіз немесе жабыңыз;

шабуылдаушы оларды есікке қарап көре алмайтындай етіп білім алушыларды қабырғаға тұрғызыңыз;

білім алушылар мен тәрбиеленушілерге "Қауіпсіз бұрыш" табыңыз;

жарықты сөндіріп және компьютерлердің мониторларын өшіріңіз, ұялы телефондарды дыбыссыз сигналға қойыңыз;

білім алушылар мен тәрбиеленушілер үшін тыныштықты қамтамасыз ету;

қатысу парағын толтырыңыз (дәліздерден кірген білім алушылар мен тәрбиеленушілерді тізімдеңіз (жоғарыда көрсетілгендей) және осы сыныпта болуы керек, бірақ жоқ болған білім алушылардың тізімін жасаңыз.

Ескерту: шамдарды өшірмес бұрын, барлық қызметкерлер сабаққа қатысу журналын тауып, қолында ұстайды. Бұл барлық білім алушылар мен тәрбиеленушілерді эвакуациялауға көмектеседі.

спорт залындағы білім алушыларды шешінетін бөлмеге ауыстырып, барлық есіктерді құлыптап, қауіпсіз орын табу керек;

асханалардағы білім алушыларды жақын сыныптарға көшіру қажет;

егер қызметкерлер мен білім алушылар білім беру ұйымының ғимаратынан тыс жерде болса, олар ең жақын қауіпсіз жерге жетеді, тоқтайды, жатып қалады және қозғалмайды;

егер қызметкерлер, білім алушылар және тәрбиеленушілер дәретханада болса, олар кабинетті жауып, жарықты сөндіреді;

дәліздегі барлық адамдар дереу жақын сыныпқа көшіп, жарықты сөндіреді;

медбикелер/асхана қызметкерлері/көмекші қызметкерлер өздері тұрған бөлмеде қалып, есіктерді жауып, жарықты сөндіреді;

білім алушылар мен кітапхана қызметкерлері кітапханада қалады. Кітапханашылар есіктерді құлыптап, жарықты сөндіріп, балалар мен өздері үшін қауіпсіз орын табады.

Ескерту: Басшының өкіміне дейін қауіпсіз жерлерде болыңыз.

19. Білім алушылардың іс-қимылы:

дүрбелең болмау, барлық жағдайда мектеп қызметкерлері мен мұғалімдерін тыңдау;

объектіні білдірмей тастап кету, мүмкін болмаған жағдайда-қауіпсіз жерде жасырыну;

есікті құлыптау, құқық қорғау қызметкерлерінің келгенін күту;

құқық қорғау және/немесе арнайы мемлекеттік органдарды, күзетті, персоналды, объект басшылығын қарулы шабуылдың фактісі мен мән-жайлары туралы мүмкіндігінше кез келген тәсілмен хабардар етуге міндетті.

Ескерту: басшының немесе педагогтардың өкіміне дейін қауіпсіз жерлерде болыңыз.

20. Білім беру ұйымының қауіпсіздігін қамтамасыз ететін тұлғалардың іс-қимылы:

қарулы шабуылдаушыны анықтау;

мүмкіндігінше объектіде адамдардың жаппай болу орындарына оның жылжуын бұғаттау;

қарулы шабуыл фактісі туралы объект басшылығына, құқық қорғау және/немесе арнайы мемлекеттік органдарға кез келген тәсілмен хабарлау;

объектідегі адамдардың қауіпсіздігін қамтамасыз ету шараларын қабылдау (эвакуациялау, ішкі кедергілерді оқшаулау).

5-параграф. Білім беру ұйымдарына адамдарды кепілге алу

21. Басшының іс-қимылы:

білім алушылардың, тәрбиеленушілердің, педагогтердің және басқада қызметкерлердің қауіпсіздігін қамтамасыз ету үшін жоғары деңгейде қажетті жағдай ұйымдастыру;

құқық қорғау және/немесе арнайы мемлекеттік органдарға қызметкерлерді, педагогтарды және білім алушыларды кепілге алу туралы дереу хабардар ету;

басқыншылардың талаптарын білуге тырысу;

терроризмге қарсы күрес жөніндегі жедел штабтың келген күштерімен өзара іс-қимыл жасау.

22. Персоналдың іс-қимылы (қызметкерлер, педагогтер):

жақын маңдағы білім алушылар мен тәрбиеленушілерді қорғауды ұйымдастыру: мүмкіндігінше олардың кепілге алынуының алдын алу, ғимараттан абайлап шығару немесе үй-жайға тығылу, есікті бұғаттау, құқық

қорғау органдарының қызметкерлері келгенге дейін ұстап тұру немесе ғимараттан шығу қауіпсіздігі мүмкіндігі;

құқық қорғау және/немесе арнайы мемлекеттік органдарға кепілдікке алудың мән-жайлары мен қаскүнемдер (саны, қару-жарағы, жарақтандырылуы, жасы, лақап аты, ұлты және т.б.) туралы мүмкіндігінше кез келген қолжетімді тәсілмен және өз қауіпсіздігін кепілдік берілген қамтамасыз ету шартымен ғана хабардар етуге міндетті.

23. Білім алушылардың іс-қимылы:

дүрбелең болмаңыз, шыдамдылық пен ұстамдылықты сақтаңыз, сіздің мақсатыңыз-тірі қалу;

есіңізде болсын, сіздің басып алғаныңыз туралы хабарлама алғаннан кейін арнайы қызметтер әрекет ете бастады және сіздің босатылуыңыз үшін қажет нәрсенің бәрін жасайды;

шабуылдаушыларға қару қолдануға және адам өліміне әкелуі мүмкін іс-әрекеттерге жол бермеу;

айырылуды, қорлауды және қорлауды тасымалдаңыз, қылмыскерлердің көзіне қарамаңыз, өзіңізді қорламаңыз.

кез-келген әрекетті орындау үшін (отырыңыз, тұрыңыз, ішіңіз, дәретханаға барыңыз) рұқсат сұраңыз.

егер сіз жарақат алсаңыз, қозғалмауға тырысыңыз, осылайша сіз қан жоғалтуды азайтасыз;

арнайы қызметтер сіздің босатуыңыз бойынша операцияларды жүргізу кезінде келесі талаптарды мүлтіксіз сақтаңыз:

еденде жатып, басыңызды қолыңызбен жабыңыз және қозғалмаңыз;

ешқандай жағдайда арнайы қызмет қызметкерлеріне қарсы немесе олардан қашпаңыз, өйткені олар сізді қылмыскер ретінде қабылдауы мүмкін;

мүмкін болса, есіктер мен терезелердің саңылауларынан алыс болыңыз.

24. Білім беру ұйымының қауіпсіздігін қамтамасыз ететін тұлғалардың іс-қимылы:

жеке бастамасы бойынша келіссөздер жүргізбеуге;

сақ болыңыз, қылмыскерлердің белгілерін, олардың бет-әлпетінің ерекшеліктерін, киімдерін, аттарын, лақап аттарын, мүмкін тыртықтар мен татуировкаларды, сөйлеу ерекшеліктері мен мінез-құлқын, әңгіме тақырыбын есте сақтауға тырысыңыз.

25. Кепілге алу кезіндегі іс-қимыл тәртібі:

Қылмыскерлерді физикалық күш немесе қару қолдануға итермелейтін әрекеттерден аулақ болыңыз, қашуға тырыспаңыз.

Өзіңізге назар аудартпаңыз.

Егер қашудың сәттілігіне толық сенім болмаса, жүгіруге тырыспаңыз.

Террористер туралы мүмкіндігінше көбірек ақпаратты есте сақтаңыз (саны, қару-жарағы, сыртқы келбеті, дене бітімі, екіні, әңгіме тақырыбы, темпераменті, мінез-құлық мәнері).

Орналасқан жеріңізді анықтауға тырысыңыз.

Мүмкін болса, кез-келген қол жетімді байланыс әдісін қолдана отырып, өмірге қауіп төндірмей, сақтық танытып, не болғанын құқық қорғау органдарына немесе арнайы органдарға, қауіпсіздік бөлімшесіне немесе объектінің күзет қызметіне хабарлауға тырысыңыз.

Қандай жағдай болмасын, тағамды елеменіз. Бұл күш пен денсаулықты сақтауға көмектеседі.

Жарақат алған кезде өзіңізге алғашқы медициналық көмек көрсетуге тырысыңыз.

Ең бастысы - бандиттер өздерін бақылауды тоқтатса да, дүрбелең болмау.

Терезелерден, есіктерден және террористердің өздерінен алыс тұрыңыз. Бұл үй-жайға шабуыл жасау, қылмыскерлерді жеңу үшін мергендерді ату жағдайында сіздің қауіпсіздігіңізді қамтамасыз ету үшін қажет.

Арнайы бөлімше қызметкерлері кепілге алынған адамдарды босату жөніндегі операцияларды жүргізген кезде мынадай талаптарды сақтау қажет:

еденге төмен қаратып жату, мүмкіндігінше қабырғаға басып, басын қолмен жабу және қозғалмау.;

ешқандай жағдайда арнайы бөлімше қызметкерлеріне қарсы немесе олардан қашуға болмайды, өйткені олар жүгірушіні қылмыскер ретінде қабылдай алады;

егер мүмкіндік болса, есіктер мен терезелердің ойықтарынан алыс болу қажет.

6-параграф. Білім беру ұйымының ішінде және оның аумағында атыс кезінде

26. Басшының іс-қимылы:

білім алушылардың, тәрбиеленушілердің, педагогтердің және басқада қызметкерлердің қауіпсіздігін қамтамасыз ету үшін жоғары деңгейде қажетті жағдай ұйымдастыру;

құқық қорғау және/немесе арнаулы мемлекеттік органдарды атыс туралы дереу хабардар ету;

қызметкерлердің, педагогтар мен білім алушылардың өмірін қорғауға арналған іс-әрекеттерді ұйымдастыру.

27. Персоналдың (қызметкерлер, педагогтар) және білім алушылардың іс-қимылы:

егер сіз көшеде атыс естіген болсаңыз, терезе жанында тұрмаңыз, тіпті ол пердемен жабылған болса да;

терезе алды тақтайының деңгейінен жоғары көтерілмеңіз;

балаларға оқ атылатын сыныпқа кіруге рұқсат бермеңіз.

Егер атыс кезінде көшеде болсаңыз, жерге жатып, баспанаға баруға тырысыңыз (ғимараттың бұрышы, гүлзар, аялдама), егер жақын жерде ондай болмаса, басыңызды қолыңызбен жауып, қозғалмай тік жатыңыз.

Бәрі басылған кезде сіз көтеріліп, маршрутты өзгерте отырып, межелі жерге жете аласыз.

7-параграф. Білім беру ұйымы ғимаратының жарылуы кезінде

28. Басшының іс-қимылы:

білім алушылардың, тәрбиеленушілердің, педагогтердің және басқада қызметкерлердің қауіпсіздігін қамтамасыз ету үшін жоғары деңгейде қажетті жағдай ұйымдастыру;

ғимараттың жарылуы туралы құқық қорғау және/немесе арнайы мемлекеттік органдарды дереу хабардар ету;

қызметкерлердің, педагогтер мен білім алушылардың өмірін қорғауға арналған іс-әрекеттерді ұйымдастыру.

29. Персоналдың (қызметкерлер, педагогтер) және білім алушылардың іс-қимылы:

шыны шкафтардың, витриналар мен терезелердің жанында болмауға тырысып, еденге жатыңыз;

сіз негізгі қабырғалардың астына тығыла аласыз, өйткені көбінесе бөлімдер, төбелер, люстралар өлімге әкеледі;

баспалдақ алаңына шықпауға, қосылған электр құралдарына қол тигізуге;

қараңғыда қалғанда сіріңкені бірден жақпаңыз - газдың ағуы мүмкін;

ғимараттан артқа қабырғаға басу арқылы шығу керек, әсіресе баспалдақпен түсу керек болса. Сіз бүгіліп, басыңызды қолыңызбен жабуыңыз керек-сынықтар мен әйнектер үстіне себілуі мүмкін.

Көшеде қалсаңыз, ғимараттан қашыңыз, бұл ретте карниздер және қабырғалар қадағалаңыз, олар құлап кетуі мүмкін. Сіз тез және мұқият жүруіңіз керек, өйткені үй құлаған кезде қалың шаң бұлт көтеріледі, ол дүрбелең тудыруы мүмкін.

8-параграф. Білім беру ұйымына террорист шабуыл жасаған кезде

30. Басшының іс-қимылы:

білім алушылардың, тәрбиеленушілердің, педагогтердің және басқада қызметкерлердің қауіпсіздігін қамтамасыз ету үшін жоғары деңгейде қажетті жағдай ұйымдастыру;

объектіде күдікті адамның немесе адамдар тобының анықталғаны туралы ақпаратты құқық қорғау және/немесе арнайы мемлекеттік органдарға дереу беру (оның ішінде адал ниетпен әрекет ету) ;

құқық қорғау органдарының қызметкерлеріне қаскүнемді анықтау және ұстау уақытын қысқартуы мүмкін күдікті тұлға туралы барынша толық ақпарат беру;

адамдарды қауіпсіз эвакуациялауды және жеке қауіпсіздікті қамтамасыз ету

31. Персоналдың іс-қимылы (қызметкерлер, педагогтер):

жақын маңдағы білім алушыларды қорғауды ұйымдастыру: ғимараттан абайлап шығару немесе үй-жайға тығылу, есікті бұғаттау, құқық тәртібі қызметкерлерінің келуін күту;

қорғаныңыз: ғимараттан тыныш кету немесе бөлмеде жасыру, есікті құлыптау, құқық қорғау органдарының қызметкерлерінің келуін күту;

құқық қорғау және/немесе арнайы мемлекеттік органдарды, күзетті, персоналды, объект басшылығын қарулы шабуылдың фактісі мен мән-жайлары туралы мүмкіндігінше кез келген тәсілмен хабардар ету.

32. Білім алушылар мен ата-аналардың (заңды өкілдердің) іс-қимылы:

қорғаныңыз: ғимараттан тыныш кету немесе бөлмеде жасырыну, есікті құлыптау, құқық қорғау органдарының қызметкерлерінің келуін күту;

құқық қорғау және/немесе арнайы мемлекеттік органдарды, күзетті, персоналды, объект басшылығын қарулы шабуылдың фактісі мен мән-жайлары туралы мүмкіндігінше кез келген тәсілмен хабардар ету.

33. Білім беру ұйымының қауіпсіздігін қамтамасыз ететін тұлғалардың іс-қимылы:

дәстүрлі емес діни ағымның жақтаушысын/ларын сыртқы белгілері бойынша анықтауға болады (белгілерді төменде қараңыз);

мүмкіндігінше оның/олардың объектідегі адамдардың жаппай жиналу орындарына жылжуын бұғаттау;

күдікті тұлғаны немесе тұлғалар тобын анықтау туралы объект басшылығына, құқық қорғау және/немесе арнайы мемлекеттік органдарға кез келген тәсілмен хабарлау;

объектідегі адамдардың қауіпсіздігін қамтамасыз ету шараларын қабылдау (эвакуациялау, ішкі кедергілерді оқшаулау және т. б.);

қажет болған жағдайда объект бойынша (жеке өзі немесе бейнебақылау жүйесі арқылы) күдікті адамның немесе адамдар тобының қозғалысын бақылауды ұйымдастыру;

өз қауіпсіздігіңізді қамтамасыз етіңіз.

34. Террористің сыртқы белгілері:

ауа-райына сәйкес келмейтін, қолдан жасалған жарылғыш құрылғының (ҚЖЖҚ) элементтерін жасыруға арналған кең киім;

киім астынан шығып тұрған ҚЖЖҚ элементтері, сымдар, тумблерлер, ажыратқыштар;

қолында қару немесе жарылғыш құрылғыны жасыруға болатын үлкен сөмкелер немесе баулулардың болуы;

тасымалданатын заттарға абайлап жүгіну, оларды денеге басу және оларды мезгіл-мезгіл еріксіз сезіну;

түрлі бұзылулар (шеврондардың болмауы, пішіннің төменгі және жоғарғы бөліктері түсінің, бас киімнің сәйкес келмеуі) болуы мүмкін бүркеніш нысанды киімді пайдалану.

3-тарау. Білім беру ұйымдарында және оның аумағында терроризм актілерінің алдын алу жөніндегі практикалық іс-шаралар

35. Терроризм актілерінің алдын алу жөніндегі басшының іс-қимылы:

терроризмге қарсы іс-қимыл саласындағы басшылық құжаттардың талаптарын білу және білім алушылардың, қызметкерлердің назарына жеткізу;

ықтимал террористік қауіпке ден қою мәселелері бойынша ішкі істер органдарының бөлімшелерімен өзара іс-қимылды ұйымдастыру;

қызметкерлердің, педагогтердің, білім алушылардың және қажет болған жағдайда олардың ата-аналарының (заңды өкілдерінің) қатысуымен іс-қимыл алгоритмдерін пысықтау бойынша практикалық жаттығуларды тұрақты өткізу;

білім беру ұйымының терроризмге қарсы қорғау шараларын іске асыруға жауапты лауазымды тұлғаны анықтау.

36. Жауапты лауазымды тұлғаның іс-қимылы:

білім беру ұйымдарының қызметкерлерімен, педагогтарымен және білім алушыларымен жыл сайын терроризмге қарсы іс-қимыл мәселелері бойынша сабақтар жоспарлау және өткізу;

терроризм актісі қатері туындаған жағдайда мекеме аумағында және ұй-жайларында іс-қимыл жасау бойынша қызметкерлермен, педагогтармен және білім алушылармен жарты жылдықта екі реттен кем емес жаттығуларды жоспарлау және өткізу;

басшыға терроризмге қарсы іс-қимыл шараларын жетілдіру және қызметкерлердің, педагогтар мен білім алушылардың қауіпсіздігін қамтамасыз ету мәселелері бойынша ұсыныстар беру;

күн сайын білім беру ұйымы объектісінің жағдайын бақылауды жүзеге асыру.

37. Директордың әкімшілік-шаруашылық жұмысы жөніндегі орынбасарының (ӘШЖ) іс-әрекеті:

білім беру ұйымы аумағының қараңғы уақытта жарықтандырылуын қадағалау;

білім беру ұйымының аумағынан қоқысты уақытында шығаруды қамтамасыз ету;

бөгде қылықты бөтен адамға назар аудару керек.

38. Директордың тәрбие жұмысы жөніндегі орынбасарының іс-әрекеті:

тәрбие жұмысының жылдық және айлық жоспарларына білім алушылардың, педагогтердің және білім беру ұйымының барлық қызметкерлері Құқық қорғау органдарының қызметкерлерінің қатысуымен "Террористің сыртқы белгілері", "Қолдан жасалған жарылғыш құрылғы қандай көрінеді", "Мектепте оқ атылса не істеу керек", "Түрлі жарақаттар кезіндегі алғашқы медициналық көмек шаралары", "Білім алушыларды ату ниетін білдіретін тұлғаның психологиялық портреті", "Экстремистік ұйымдардың қауіптілігі", "Террористер мен экстремистер жасөспірімдер мен жастарды өздерінің қылмыстық мақсаттары үшін қалай пайдалана алады" және т.б. тақырыптарында іс-шаралар өткізуді қосу;

39. Сынып жетекшілері мен педагогтердің іс-қимылдары:

бөгде қылықты бөтен адамға назар аудару керек;

зорлық-зомбылық акцияларына бейім оқушыларды анықтау;

мектепшілік тәртіп ережелерін бұзуға бейім жекелеген білім алушыларды анықтау, оларды экстремистік ұйымдар мен реакциялық діни секталарға тарту фактілерінің алдын алу;

террористік көріністерге ден қою алгоритмдерін пысықтау бойынша практикалық жаттығуларға белсенді қатысу;

эвакуация бағыттарын жетілдіру бойынша ұсыныстар енгізу, жеке стресске төзімділікті және дағдарыс жағдайында басқару қабілетін арттыру.

40. Вахтерлердің әрекеттері:

бөгде қылықты бөтен адамға назар аудару керек;

шұғыл қызметтердің телефон нөмірлерін білу;

күн сайын педагогтерге оқу үй-жайларының кілттерін беруді және сабақ аяқталғаннан кейін және оқу үй-жайларында тәртіп орнатылғаннан кейін кілттерді тапсыруды бақылауға;

білім беру мекемелерінің күдікті келушілерін пысықтау бойынша учаскелік инспекторлармен және кәмететке толмағандардың істері жөніндегі инспекторлармен өзара іс-қимылды ұйымдастыру.

41. Кезекші әкімшінің іс-әрекеті:

бөгде қылықты бөтен адамға назар аудару керек;

білім беру ұйымдарына сабақ басталардан кем дегенде 30 минут бұрын келуге;

кезекші педагогтардың жұмысын бақылауды жүзеге асыру және білім алушыларды білім беру ұйымына жіберу;

күдікті қол жүгі (ауыр сөмкелер, жәшіктер, үлкен түйіншектер) бар қызметкерлердің, педагогтар мен білім алушылардың кіруге әрекет жасауы туралы объект басшысын хабардар ету және күзету.

42. Білім беру ұйымы тұрақты құрамының іс-қимылы:

бөгде қылықты бөтен адамға назар аудару керек;

өздерінің жұмыс орындарына сабақ басталардан 15 минут бұрын олардың жай-күйін бөгде және күдікті заттардың, заттардың болмауын тексеру мақсатында және оларды сабаққа (жұмысқа) дайындау үшін келу;

оларға бекітілмеген оқу үй-жайларында (сыныптарда, кабинеттерде) сабақ өткізетін педагогтерге кілттерді алу және вахтерге тапсыру;

сабақ аяқталғаннан кейін кезекші жауапты адам оқу бөлмесін тазалауын қадағалау

43. Білім алушылардың іс-қимылы:

сабақтың басталуына уақтылы дайындық мақсатында мектепке алдын-ала келу.

44. Білім беру ұйымының қауіпсіздігін қамтамасыз ететін тұлғалардың іс-қимылы:

мекеме аумағына автокөлік құралдарын өткізу кезінде әкелінетін жүктердің тиісті құжаттары мен сипатын тексеру;

құжаттарды тексеруге және қызметтік істер бойынша мектепке баратын басқа ұйымдардан адамдардың келу мақсатына, келушілер кітабына тиісті жазбалар жасауға ерекше назар аудару;

мектеп ғимаратына білім алушылардың туыстары мен таныстарын кіргізуді шектеу;

қызметкерлердің, педагогтар мен білім алушылардың жұмысқа және сабақтарға жаппай (жалпы) келуі және жұмыс пен сабақ аяқталғаннан кейін кетуі кезінде ғимараттың кіру есіктерін бос ұстау. Тәуліктің қалған уақытында кіретін есіктер жабық күйде болуы және келген адамның қоңырауы бойынша күзетші ашады;

жұмыс күні аяқталғаннан кейін білім беру ұйымының ішкі үй-жайларын үнемі тексеріп, әр екі сағат сайын мекеме аумағын аралап, бөгде және күдікті заттарға назар аудару;

барлық анықталған бұзушылықтар туралы білім беру ұйымының басшысына және күзет кәсіпорнындағы өзінің тікелей бастықтарына дереу баяндау.

Ескертпе: Әрбір қызметкер мен білім алушы мекемеде қауіпсіздікті қамтамасыз етуге қатысты кемшіліктер мен бұзушылықтарды анықтаған кезде бұл туралы мектеп директорына немесе оның қауіпсіздік жөніндегі орынбасарына дереу хабарлайды

4 тарау. Техногендік сипаттағы төтенше жағдайлар туындаған кездегі білім беру ұйымы қызметкерлерінің іс-қимыл тәртібі 1-параграф. Өрттің (жарылыстың) пайда болуы

45. Білім беру ұйымы басшысының іс-әрекеті:

бұл туралы Мемлекеттік өртке қарсы қызметке (бұдан әрі - МӨҚ) 101 нөмірі бойынша телефон арқылы немесе 112 бірыңғай кезекші-диспетчерлік қызметке дереу хабарлау;

адамдарды құтқару және эвакуациялау, өртті алғашқы өрт сөндіру құралдарымен сөндіру және материалдық құндылықтарды сақтау бойынша қолдан келетін шараларды қабылдау;

өртке қарсы автоматты қорғау жүйелерінің жұмысқа қосылуын тексеру (өрт кезінде адамдарды хабардар ету);

қажет болған жағдайда электр энергиясын өшіру (өрттен қорғау жүйелерін қоспағанда), желдету жүйелерінің жұмысын тоқтату;

ғимарат үй-жайларында өрттің және түтіннің пайда болуын болдырмауға ықпал ететін басқа да іс-шараларды орындау;

МӨҚ бөлімшесі келгенге дейін өрт сөндіру бойынша жалпы басшылықты жүзеге асыру (объектінің өзіндік ерекшеліктерін ескере отырып);

өрт сөндіруге қатысатын қызметкерлердің қауіпсіздік талаптарын сақтауын қамтамасыз ету;

МӨҚ бөлімшелерінің кездесуін ұйымдастыру және өрт ошағына кіру және өртке қарсы сумен жабдықтау үшін ең қысқа жолды таңдауға көмек көрсету.

Өрт сөндіру бөлімшесі келгеннен кейін білім беру ұйымының басшысы өрт сөндіру басшысын объектінің, іргелес құрылыстар мен құрылыстардың конструкциялық ерекшеліктері, сақталатын заттардың саны мен өрт қауіпті қасиеттері және өртті ойдағыдай жою, қауіпсіздік үшін қажетті басқа да мәліметтер туралы хабардар етеді.

46. Персоналдың іс-қимылы (қызметкерлер, педагогтер):

объектінің мекенжайы мен нөмірін, өрттің шыққан жерін, өзінің тегі мен лауазымын атай отырып, басшылыққа, сондай-ақ мемлекеттік өртке қарсы

қызметке (бұдан әрі-МӨҚ) 101 нөмірі бойынша немесе 112 бірыңғай кезекші-диспетчерлік қызметке дереу хабарлау;

сабақты тоқтату, электр аспаптары мен жабдықтарды тоқтан ажырату, жарықты сөндіру және терезелерді жабу;

білім алушыларға кабинетте бар қорғау құралдарын беруге;

сабырлық пен ұстамдылықты сақтай отырып, үрейленуге жол бермей, өрт кезінде эвакуацияның бекітілген жоспарына сәйкес оқушыларды бірінші қабатқа және одан әрі мектептен негізгі немесе қосалқы шығуға шығару;

мүмкіндігінше зардап шеккендерге алғашқы көмек көрсету;

өрт сөндірушілер мен құтқарушылардың кездесуін ұйымдастыру, оларға мектепке кіру орындарын көрсету, өрт гидранттарының люктерін орналастыру, эвакуациялау жоспары мен өрт шыққан жерді жоспарда көрсету;

журнал бойынша білім алушыларды көшіруді жүзеге асыру, оның нәтижелері туралы білім беру ұйымының басшысына баяндау және ата-аналарды хабардар ету;

тәрбиеленушілерді киіндіріп, топтан шығарады, балаларды түгендейді.

47. Білім алушылардың іс-әрекеттері:

өрт туралы дабылды естіген білім алушылар оқытушының нұсқауы бойынша эвакуациялау жоспарына сәйкес кабинет пен ғимараттан шығуы тиіс;

эвакуациялау барысында үрейленбеу және итермеу;

қатты түтіндеген кезде тыныс алу органдарын қорғау құралдарын пайдалану міндетті;

эвакуациялау жоспарында көрсетілген бір жиын орнына жиналуға асықпай;

жанында отырған сыныптасы жиын орнында болмаған жағдайда, дереу педагогке немесе білім беру ұйымының қызметкеріне хабарлаңыз.

48. Білім беру ұйымының қауіпсіздігін қамтамасыз ететін тұлғалардың іс-қимылы:

объектінің мекенжайы мен нөмірін, өрттің шыққан жерін, өзінің тегі мен лауазымын атай отырып, басшылыққа, сондай-ақ мемлекеттік өртке қарсы қызметке (бұдан әрі-МӨҚ) 101 нөмірі бойынша немесе 112 бірыңғай кезекші-диспетчерлік қызметке дереу хабарлау;

объектіні хабардар ету жүйесін іске қосу және тұтану туындағаны туралы хабарлау;

объектінің әрбір бөлігінде адамдардың бар-жоғын тексеріп, адамдарды объектіден уақтылы эвакуациялауды бастау;

өртті алғашқы өрт сөндіру құралдарымен оқшаулау және сөндіру бойынша шаралар қабылдау;

мүмкіндігінше зардап шеккендерге алғашқы көмек көрсету;

өрт сөндірушілер мен құтқарушылардың кездесуін ұйымдастыру, оларға объектіге кіру орындарын көрсету, өрт гидранттарының люктерін орналастыру, эвакуациялау жоспары және жоспарда тұтану орны;

өрт сөндірушілер келгеннен кейін Ішкі істер органдарының қызметкерлері келгенге дейін аумақты қоршау керек және оған өртті сөндіруге қатысы жоқ адамдардың кіруіне тыйым салу керек.

2-параграф. Ғимараттар мен құрылыстардың кенеттен құлауы

49. Басшының іс-әрекеті:

112 нөмірі бойынша бірыңғай кезекші-диспетчерлік қызметке дереу хабарлау;

объектінің әрбір бөлігінде адамдардың бар-жоғын тексеріп, объектіден білім алушылар мен қызметкерлерді дереу эвакуациялауды ұйымдастыру;

эвакуациялау барысында өту жолдарында дүрбелең мен жаншудың жолын кесу;

мүмкіндігінше зардап шеккендерге алғашқы көмек көрсету;

ғимараттан қауіпсіз қашықтықта жинау орнын анықтау;

қызметкерлерді, тәрбиеленушілер мен білім алушыларды түгендеуді ұйымдастыру;

50. Персоналдың (қызметкерлер, педагогтер) және білім алушылардың іс-қимылы:

ғимараттан мүмкіндігінше тез кетуге тырысыңыз;

білім алушыларға педагогтің нұсқауы бойынша әрекет ету;

ғимараттан шығарда баспалдақпен түсіңіз;

эвакуация кезінде дүрбелең мен қысым жасамаңыз;

мүмкіндігінше зардап шеккендерге алғашқы көмек көрсету;

көшеге шыққанда ғимараттың жанында тұрмаңыз, ашық кеңістікке және эвакуация орындарына өтіңіз;

ғимараттан шығу мүмкіндігі болмаған жағдайда, ең қауіпсіз орынға ие болыңыз: негізгі қабырғалардың ойықтары мен бұрыштары, қабырға арқалықтары астында;

мүмкін болса, үстелдің астына жасырыныңыз - ол құлаған заттар мен сынықтардан қорғайды;

терезелер мен электр құрылғыларынан алыс болыңыз.

51. Білім беру ұйымының қауіпсіздігін қамтамасыз ететін тұлғалардың іс-қимылы:

объектінің мекенжайы мен нөмірін, құлау орнын атай отырып, 112 нөмірі бойынша бірыңғай кезекші-диспетчерлік қызметке дереу хабарлау;

объектінің ескерту жүйелерін іске қосу, құлау және әрекет ету тәртібі туралы хабардар ету;

объектінің әрбір бөлігінде адамдардың бар-жоғын тексеріп, адамдарды объектіден уақтылы эвакуациялауды бастау;

қирау нәтижесінде пайда болған өртті алғашқы өрт сөндіру құралдарымен оқшаулау және сөндіру бойынша шаралар қабылдау;

мүмкіндігінше зардап шеккендерге алғашқы көмек көрсету;

өрт сөндірушілер мен құтқарушылардың кездесуін ұйымдастыру, оларға объектіге кіру орындарын көрсету, өрт гидранттарының люктерін орналастыру, эвакуациялау жоспары және жоспарда құлау орны;

өрт сөндірушілер келгеннен кейін Ішкі істер органдарының қызметкерлері келгенге дейін аумақты қоршап, оған авариялық-құтқару жұмыстарын жүргізуге тартылмаған адамдардың кіруіне тыйым салу қажет.

52. Егер сіз үйіндіде болсаңыз, іс-әрекеттер:

терең тыныс алыңыз, дүрбелең мен қорқынышқа бой алдырмаңыз;

бетіңізді төмен қаратып, қауіпсіз жерге көшуге тырысыңыз (үйіндінің бұрыштары);

өзіңізді тексеріп, мүмкіндігінше өзіңізге алғашқы көмек көрсетіңіз;

айналаңыздағы кеңістікті мүмкіндігінше мұқият кеңейтіңіз;

металл заттармен ырғақты соғу арқылы сигнал беріңіз;

бұлшықетті еркін және денеңізге шынтақты қысып, байқаған тар жол арқылы шығуға ұмтылыңыз;

үмітсіздікке ұшырамаңыз және көмек күтіңіз.

3-параграф. Атмосфераға күшті әсер ететін улы, радиоактивті шығарындылармен авариялардың туындауы және биологиялық қауіпті заттар (КӘУЗ)

53. Басшының іс-әрекеті:

бұл туралы 112 нөмірі бойынша бірыңғай кезекші-диспетчерлік қызметке дереу хабарлау;

объектінің қызметкерлері мен оқушылары арасында жұқтыруды болдырмау, эвакуациялау және құтқару бойынша қолдан келген шараларды қабылдау;

қажет болған жағдайда ғимараттың терең жертөлесінде жасырынуға;

өртке қарсы автоматты қорғау жүйелерінің жұмысқа қосылуын тексеру (өрт кезінде адамдарды хабардар ету);

жұқтыру бұлтының таралуын болдырмау үшін желдету жүйелерінің жұмысын тоқтата тұру;

жұқтыру бұлтының дамуын алдын алуға, ықпал ететін басқа іс-шараларды орындау;

мүмкіндігінше зардап шеккендерге алғашқы көмек көрсету;

объектінің ғимаратына кіруді шектеу;
ғимараттан қауіпсіз қашықтықта жинау орнын анықтау;
қызметкерлер, педагогтер және білім алушылармен тілдесуді ұйымдастыру.

54. Персоналдың іс-қимылы (қызметкерлер, педагогтер):

сабақты тоқтату, электр приборлары мен жабдықтарын тоқтан ажырату,
жарықты сөндіру және терезелерді жабу;

оқушыларға кабинетте бар қорғаныс құралдарын (мақта-дәке таңғыштар)
беру;

сабырлық пен ұстамдылықты сақтай отырып, үрейленуге жол бермей, білім
алушыларды бірінші қабатқа шығаруға және одан әрі бекітілген эвакуациялау
жоспарына сәйкес мектептен негізгі немесе қосалқы шығу орындарына шығару;
мүмкіндігінше зардап шеккендерге алғашқы көмек көрсету.

Ғимараттан эвакуациялау кезінде келесі ережелерді сақтау керек:

жылдам қозғалып, бірақ жүгірмей және шаң көтермеу;

қабырғаға сүйенбеу және айналадағы заттарға қол тигізбеу;

жол бойында кездесетін сұйықтық тамшыларына немесе белгісіз заттардың
ұнтақ тәрізді шашырандыларын баспау;

жеке қорғаныс құралдарын алуға болмайды;

тамақ ішпеу, су ішпеу;

ғимараттан қауіпсіз қашықтықта орналасқан жиналу орнына бару;

білім алушылармен тілдесу және білім беру ұйымының басшысына есеп
беру.

55. Білім алушылардың іс-әрекеттері:

білім алушылар КӘУЗ шығарындылары туралы құлақтандыру сигналын
естігенде, педагогтың нұсқауларын орындауы тиіс;

мақта-дәке таңғышын тағу;

эвакуация кезінде үрей тудырмай және қысым жасамау;

мүмкіндігінше зардап шеккендерге алғашқы көмек көрсету.

Ғимараттан эвакуациялау кезінде келесі ережелерді сақтау керек:

жылдам қозғалып, бірақ жүгірмеу және шаң көтермеу;

қабырғаға сүйенбеу және айналадағы заттарға қол тигізбеу;

жол бойында кездесетін сұйықтық тамшыларына немесе белгісіз заттардың
ұнтақ тәрізді шашырандыларын баспау;

жеке қорғаныс құралдарын алуға болмайды;

тамақ ішпеу, су ішпеу;

ғимараттан қауіпсіз қашықтықта орналасқан жиналу орнына бару;

жанында отырған сыныптасы жиын орнында болмаған жағдайда, міндетті түрде дереу педагогқа, қызметкерге немесе білім беру ұйымының басшысына хабарлау.

56. Білім беру ұйымының қауіпсіздігін қамтамасыз ететін тұлғалардың іс-қимылы:

объектінің мекенжайы мен нөмірін және болған оқиға туралы ақпаратты атай отырып, басшылыққа, сондай-ақ 112 нөмірі бойынша бірыңғай кезекші-диспетчерлік қызметке дереу хабарлау;

объектінің ескерту жүйелерін іске қосу және КӘУЗ шығарындылары туралы хабардар ету;

объектінің әрбір бөлігінде адамдардың бар-жоғын тексеріп, адамдарды объектіден уақтылы эвакуациялауды бастау;

мүмкіндігінше зардап шеккендерге алғашқы көмек көрсету;

құтқарушылардың кездесуін ұйымдастыру, оларға объектіге кіру орындарын көрсету, өрт гидранттарының люктерін орналастыру, эвакуациялау жоспары және жоспарға шығару орны;

құтқарушылар келгеннен кейін ішкі істер органдарының қызметкерлері келгенге дейін аумақты қоршау керек және оған зарарсыздандыру жөніндегі іс-шараларға қатысы жоқ адамдардың кіруіне тыйым салу қажет.

5 тарау. Білім беру ұйымдарының білім алушыларды, тәрбиеленушілерді және қызметкерлерді техногендік сипаттағы төтенше жағдайлар туындаған кездегі қорғау тәсілдерімен іс-әрекеттерді оқыту бойынша практикалық іс-шаралар

57. Білім беру ұйымдарының білім алушыларды, тәрбиеленушілерді және қызметкерлерді техногендік сипаттағы төтенше жағдайлар туындаған кездегі қорғау тәсілдерімен іс-әрекеттерді оқыту тыңдаушыларда мақсатты және арнайы ұйымдастырылған процесс: адам жағдайында туындайтын қауіп-қатерлерден қорғану үшін қажетті білім, дағдылар мен дағдыларды қалыптастыру. Төтенше жағдайлар немесе төтенше жағдайлардың қайталама зақымдайтын факторларының әсері сондай-ақ апаттар мен табиғи апаттар.

58. Білім беру ұйымдарының қызметкерлерін, білім алушыларды, тәрбиеленушілерді техногенді сипаттағы төтенше жағдайларда қорғану әдістері мен әрекеттері келесі болып табылады:

1) мінез-құлық ережелерін, төтенше жағдайлар кезінде қорғаныс және іс-қимыл әдістерін зардап шеккендерге алғашқы медициналық көмек көрсету әдістерін, жеке және ұжымдық қорғаныс құралдарын қолдану ережелерін үйрету;

2) төтенше жағдайлардың алдын алу және олардың салдарын жою бойынша шараларды ұйымдастыру мен жүргізудің практикалық дағдыларын жетілдіру;

3) жаттығулар мен жаттығулар барысында техногендік сипаттағы төтенше жағдайларда әрекет ету тәртібі, сондай-ақ құтқару және шұғыл жұмыстарды жүргізу,

59. Төтенше жағдайларда алдын алуда басшының іс-қимылы:

азаматтық қорғаныс саласындағы басшылық құжаттардың талаптарын білу және білім алушылардың, қызметкерлердің назарына жеткізу;

әртүрлі төтенше жағдайға әрекет ету мәселелері бойынша ішкі істер, азаматтық қорғау органдарының бөлімшелерімен өзара іс-қимылды ұйымдастыру;

Қазақстан Республикасы ішкі істер министрінің 2020 жылғы 2-шілдедегі №494 "Халыққа және азаматтық қорғау саласындағы мамандарға хабар беру, білімді насихаттау, оқыту қағидаларын бекіту туралы" (Қазақстан Республикасы Әділет министрлігінде 2020 жылы 15 сәуірде № 20990 боп тіркелген) бұйрығына сәйкес қызметкерлердің, педагогтердің, білім алушылардың және қажет болған жағдайда олардың ата-аналарының (заңды өкілдерінің) қатысуымен іс-қимыл алгоритмдерін пысықтау бойынша практикалық жаттығуларды тұрақты өткізу;

білім беру ұйымында азаматтық қорғау шараларын іске асыруға жауапты лауазымды тұлғаны анықтау.

60. Жауапты лауазымды тұлғаның іс-қимылы:

білім беру ұйымдарының қызметкерлерімен, педагогтарымен және білім алушыларымен жыл сайын азаматтық қорғау мәселелері бойынша сабақтар жоспарлау және өткізу;

қауіп төндіретін төтенше жағдай туындаған жағдайда мекеме аумағында және үй-жайларында іс-қимыл жасау бойынша қызметкерлермен, педагогтармен және білім алушылармен жартыжылдықта екі реттен кем емес жаттығуларды жоспарлау және өткізу;

басшыға азаматтық қауіпсіздік шараларын жетілдіру және қызметкерлердің, педагогтар мен білім алушылардың қауіпсіздігін қамтамасыз ету мәселелері бойынша ұсыныстар беру;

күн сайын білім беру ұйымы объектісінің жағдайын бақылауды жүзеге асыру.

61. Директордың әкімшілік-шаруашылық жұмысы жөніндегі орынбасарының (ӨШЖ) іс-әрекеті:

білім беру ұйымы аумағының қараңғы уақытта жарықтандырылуын қадағалау;

білім беру ұйымының аумағына арнайы және авариялық-құтқару құралдарының кедергісіз өтуін қамтамасыз ету;

білім беру ұйымының аумағынан қоқысты уақытында шығаруды қамтамасыз ету;

қорғаныс құралдарының дұрыс күйін қамтамасыз ету (өрт гидранттары, өрт сөндіргіштер мен электр панельдер).

62. Директордың тәрбие жұмысы жөніндегі орынбасарының іс-әрекеті:

тәрбие жұмысының жылдық және айлық жоспарларына білім алушылардың, педагогтердің және білім беру ұйымы, құқық қорғау органдары және азаматтық қорғау мәселелері жөніндегі органдар қызметкерлерінің қатысуымен іс-шаралар өткізуді енгізу.

63. Сынып жетекшілері мен педагогтердің іс-қимылдары:

төтенше жағдайларды жою алгоритмдерін әзірлеу бойынша практикалық сабақтарға белсенді қатысу;

эвакуация бағыттарын жетілдіру бойынша ұсыныстар енгізу, жеке стресске төзімділікті және дағдарыс жағдайында басқару қабілетін арттыру.

64. Вахтерлердің әрекеттері:

шұғыл қызметтердің телефон нөмірлерін білу;

күн сайын педагогтерге оқу үй-жайларының кілттерін беруді және сабақ аяқталғаннан кейін және оқу үй-жайларында тәртіп орнатылғаннан кейін кілттерді тапсыруды бақылауға;

65. Кезекші әкімшінің іс-әрекеті:

білім беру ұйымдарына сабақ басталардан кем дегенде 30 минут бұрын келуге;

кезекші педагогтардың жұмысын бақылауды жүзеге асыру және білім алушыларды білім беру ұйымына жіберу;

66. Білім беру ұйымы тұрақты құрамының іс-қимылы:

өздерінің жұмыс орындарына сабақ басталардан 15 минут бұрын олардың жай-күйін бөгде және күдікті заттардың, заттардың болмауын тексеру мақсатында және оларды сабаққа (жұмысқа) дайындау үшін келу;

оларға бекітілмеген оқу үй-жайларында (сыныптарда, кабинеттерде) сабақ өткізетін педагогтерге кілттерді алу және вахтерге тапсыру;

сабақ аяқталғаннан кейін оқу бөлмесін тазалауды бақылау.

67. Білім алушылардың іс-қимылы:

сабақтың басталуына уақтылы дайындық мақсатында мектепке алдын-ала келу.

68. Негізгі және қосалқы ғимараттарға қойылатын міндетті талаптар:

1) білім беру мекемелері ғимараттарының шатыр, жертөле, қосалқы бөлмелері мен апаттық шығулар жабық және мөрленген, сондай-ақ олардың жолдары сол немесе басқа бөлмеге кедергісіз кіру үшін қоқыстанбаған;

2) апаттық шығулар мен басқа да қосалқы үй-жайлар кілттерінің екінші нұсқасы белгілі бір жерде (күзет бекеті, қарауыл) орналасқан;

3) барлық өрт крандары, өрт сөндіргіштер және электр қалқандары мөрленген.

6 тарау. Шұғыл әрекет ету қызметтерінің телефондары

69. Дайындалып жатқан немесе жасалған қылмыс туралы дереу тұрғылықты жері бойынша Ұлттық қауіпсіздік комитеті немесе Ішкі істер министрлігінің аумақтық органдарына, не сенім телефоны бойынша немесе электрондық пошта мекен-жайына дереу хабарлаңыз.

Ұлттық қауіпсіздік комитетінің кезекші қызметінің телефоны: 110

Бірыңғай кезекші-диспетчерлік телефоны: 112

Өртке қарсы қызмет телефоны: 101

Ішкі істер органдары кезекші қызметінің телефоны: 102

Жедел медициналық көмек телефоны: 103

Қазақстан Республикасы Білім және ғылым министрлігінің террористік тұрғыдан осал объектілердің және білім және ғылым саласындағы қызметті жүзеге асыратын террористік тұрғыдан осал объектілердің терроризмге қарсы қорғалуын ұйымдастыру жөніндегі нұсқаулыққа
3-қосымша

Терроризмге қарсы дайындық бойынша оқу іс-шараларын есепке алу журналы (титулдық бет)

_____ (ұйымның атауы) Терроризмге қарсы дайындық бойынша оқу іс-шараларын өткізудің есепке алу журналы № _____ Журналды жүргізуді бастау күні " ____ " _____ 20__ ж. Журналды жүргізудің аяқталу күні " ____ " _____ 20__ ж. (ішкі жағы)

1-бөлім. Нұсқаулық

№ р/с	Нұсқаманы өткізу күні	Нұсқау берушінің Т. А. Ә, (әкесінің аты болған жағдайда) және лауазымы	Нұсқаулық түрі	Нұсқаманы өткізген адамның Т. А. Ә, (әкесінің аты болған жағдайда) және лауазымы	Нұсқаманы алған адамның қолы	Н өткізілген күні
1	2	3	4	5	6	7

2-бөлім. Сабақ

1. Сабақты өткізу күні.

2. Сабақтың тақырыбы.

3. Оқу сұрақтары.
  4. Қатысқан қызметкерлер саны.
- Сабақ өткізген адамның қолы.